

STRATEGISKA PROGRAM

Version och ändringshistoria

Version	Datum	Organ	Beskrivning
1.0	23.6.2014	Stadsfullmäktige 110 §	Godkännande av strategin.
1.1	30.5.2016	Stadsfullmäktige 89 §	Godkännande av strategirapporten 2015. Ändringar i de strategiska programmen: Riktlinje 2.1.1 kompletteras med följande delmål: "Genom sektorsamarbete förbereder vi oss för ökningen av antalet invandrare ur boendets, flexibla bastjänsters och säkerhetens synvinkel", Följande indikator på stadsnivå stryks: Antalet fritidsbostäder.
1.2	15.5.2017	Stadsfullmäktige 77 §	Godkännande av strategirapporten 2016. Ändringar i de strategiska programmen: Riktlinje 2.2.7 kompletteras med följande delmål: "De som går ut grundskolan erbjuds en två veckors sommarjobbssedel för att främja de ungas sysselsättning och förebygga utslagning."
2.0	xx.xx.2018		Uppdatering av strategin under fullmäktigeperioden 2017–2021 utgående från respons från stadsinvånarna, de förtroendevalda och stadens sektorer.

1	Inledning.....	3
1.1	Omvärlden	3
1.2	Strategihierarkin	3
1.3	Strategin som redskap för ledningen av staden	4
1.4	Kontinuerlig förbättring	5
1.5	Centrala delområden i genomförandet av strategin	6
1.6	Val av riktlinjer	7
1.7	Uppföljning och mätning	7
1.8	Andra dokument av strategikaraktär	8
2	Välfärd och aktivitet	8
2.1	Den friska och välmående Åbobon.....	9
2.2	Den kompetenta och lärande Åbobon	11
2.3	Den aktiva Åbobon.....	15
3	Konkurrenskraft och hållbar utveckling.....	19
3.1	Ett företagande och kompetentÅbo.....	20
3.2	Ett Åbo som påverkar och förnyas	24
3.3	Ett framväxande Åbo med miljö.....	29
4	Bilagor	36
4.1	Bilaga 1: Mätare	36
4.2	Bilaga 2. Strategiska styrdokument som är i kraft.....	40

1 Inledning

1.1 Omvärlden

Stadens omvärld befinner sig i ett kraftigt brytningsskede. Digitaliseringen, invandringen, den åldrande befolkningen och urbaniseringen påverkar betydligt stadens verksamhet och servicestruktur. Efterfrågan på tjänster och därmed kostnaderna för tjänsteproduktionen ökar samtidigt som förutseendet av kommande skatteinkomstflöden är allt mer utmanande. Ytterligare utmaningar orsakas av statens åtgärder för anpassning av den offentliga ekonomin och i synnerhet vård- och landshapsreformen som, om den genomförs, orsakar staden exceptionella utmaningar i anslutning till verksamhetens kontinuitet, ekonomin och tillräckliga resurser.

Också näringslivet står inför stora förändringar. Lokomotiven för den positiva strukturomvandlingen i Sydvästra Finland är marin-, läkemedels- och tillverkningsindustrin, vars starka tillväxtutsikter ökar tilltro och utstrålar högkonjunktur även till andra branscher. Betonandet av en tjänsteekonomi som fokuserar på en hållbar användning av naturresurser, mötet mellan utvecklingen av den traditionella tillverkningsindustrin och digitaliseringsexperter, optimeringen av industriprocesser samt miljövänliga och smarta teknologilösningar erbjuder en utmärkt utgångspunkt för att sätta fart på tillväxten. Den nya ekonomin kännetecknas av självstyrning, nätverksbildning, skapandet av nya kompetenskombinationer samt kontinuerlig försök och företagsamhet. Då människornas rörlighet växer, nås framgång bäst av de områden som klarar av att locka till sig kompetent arbetskraft och omvandla kompetensen till värdeskapande produkter och tjänster. Internationella studerande och experter ökar konkurrenskraften.

För att staden ska kunna bemöta tillväxten krävs såväl snabbverkande som långsiktiga åtgärder med vilka man bland annat främjar kompetensökningen, innovationer och arbetskraftens rörlighet samt svarar mot den ökande efterfrågan på tjänster. Samtidigt är inkomstskillnaderna, boendekostnaderna och den etniska mångfalden såväl i Åbo som i andra stora stadsregioner större än i resten av landet. Detta syns i segregationen av livsmiljöer, vars stävande man särskilt ska beakta utöver stödandet av tillväxten.

I och med klimatförändringen är det allt viktigare att öka energieffektiviteten och lösningar med förnybar energi vid byggandet av stadsinfrastrukturen. Tillsammans med en balanserad ekonomi och en god livskvalitet skapar omsorgen av livsmiljön en hållbar välfärd, något som är ett viktigt mål för stadens verksamhet. Nyckelord för att uppnå en hållbar välfärd är samarbete och partnerskap mellan staden, stadsinvånarna och stadens intressegrupper. Därtill behövs en ändring av stadens verksamhetskultur och egna verksamhetsmodeller. Försök, en öppen attityd till nya idéer och mod att förnya sig och lära sig av erfarenheter är viktiga framgångsfaktorer i framtiden.

Staden står inför stora förändringskrav. Förändringarna kan dock ses som en enastående möjlighet att förnya stadens verksamhet. I vilken riktning förnyelsen ska genomföras har utretts genom ett brett samarbete med stadens personal, invånare, kunder och intressegrupper. Detta dokument beskriver innebörden av förnyelsen och hur den genomförs.

1.2 Strategihierarkin

Stadsfullmäktige godkände 25.3.2013 en strategihelhet, enligt vilken Åbo stads strategihelhet (nedan "Strategin") består av stadsstrategin samt följande strategiska program: Programmen Välfärd och aktivitet samt Konkurrenskraft och hållbar tillväxt. Därtill har stadens personal fått ett eget målprogram.

Stadsstrategin är ett visionsliknande dokument som beskriver hur staden ska se ut år 2029, vilka centrala mål staden ställer för sin verksamhet och vilka principer stadens anställda och förtroendevalda lovar att förbinda sig till i sin verksamhet. I de strategiska programmen som omspannar fyra till åtta år dras upp riktlinjer för hur målen ska realiseras. Riktlinjerna konkretiseras genom avtalsstyrning där man fastställer vilka åtgärder som ska vidtas inom sektorerna. En del av målen kan genomföras som spetsprojekt. Med detta avses konkreta genomförandeprojekt som pågår i 1–4 år och för vilka man har kommit överens om tidtabeller, uppgifter och slutprodukter. Spetsprojekten

uteses bland uppgiftshelheter med brett verkningsområde, med vilka man strävar efter ändringar som är nödvändiga för stadens framgång och för vilka man vill få särskild synlighet.

Strategin hör tätt ihop med beredningen av budgeten. Centrala strategiska mål inskrivs i budgetboken och genomförs inom ramen för budgeten. Målsättningen avviker i denna mening från beslut som gäller genomförandet, som i sista hand styrs av de tillgängliga ekonomiska resursernas och övriga resurser tillräcklighet.

Strategin kompletteras vid behov med andra dokument av strategikaraktär. Utarbetandet av sådana dokument grundar sig på lag eller är i övrigt motiverat med tanke på den långsiktiga och planmässiga utvecklingen av stadens funktioner och styrningen av resursanvändningen. Tillsammans med de strategiska programmen bildar de en enhetlig helhet som täcker de strategiska innehåll och styrelement som är centrala ur stadsfullmäktiges synvinkel.

Därtill påverkas strategiarbetet kraftigt av extern styrning. Utöver lagstiftningen, förordningar samt statens styrdokument och program ska man i stadens verksamhet beakta Egentliga Finlands förbunds landskapsplan och landskapsprogram, landskapsplaner, strategiska mål som satts upp av statliga myndigheter på regional nivå samt regionala och riksomfattande avtal. På motsvarande sätt ska staden med stöd av strategin sträva efter att påverka målsättningen hos ovan nämnda och övriga intressentgrupper.

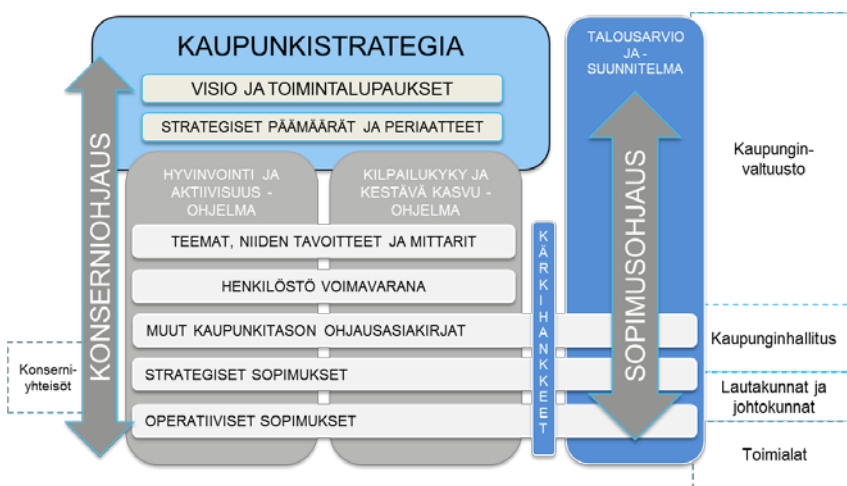

Bild 1: Strategihierarkin.

1.3 Strategin som redskap för ledningen av staden

Staten styr den kommunala verksamheten med stöd av lagar och förordningar. Enligt den nya kommunallagen som trädde i kraft 2015 är kommunstrategin ett lagstadgat styrmedel för stadsfullmäktige. I kommunstrategin beslutar stadsfullmäktige om de långsiktiga målen för kommunens verksamhet och ekonomi (kommunallagen 37 §). Budgeten och ekonomiplanen sammanslås med den strategiska planeringen så att kommunstrategin genomförs och förutsättningarna för skötseln av kommunens uppgifter tryggas (kommunallagen 110 §).

Enligt 37 § i kommunallagen ska det i kommunstrategin tas hänsyn till

- främjandet av kommuninvånarnas välfärd,
- ordnandet och produktionen av tjänster,
- de mål för tjänsterna som sätts upp i lagar som gäller kommunernas uppgifter,
- ägarpolitiken,
- personalpolitiken,
- kommuninvånarnas möjligheter att delta och påverka,
- utvecklandet av livsmiljöns och områdets livskraft.

Kommunstrategin ska uppdateras åtminstone en gång under fullmäktiges mandattid och i den ska det också anges hur genomförandet av strategin utvärderas och följs upp (kommunallagen 37 §).

Åbo stads strategihelhet överensstämmer bra med kraven i kommunallagen både med tanke på strukturen och ledningsprocesserna.

Kommunerna har inom ramen för lagen möjlighet att rationalisera sin verksamhet och förvaltning och besluta om sätt att använda sina resurser vid ordnandet av de tjänster som den ska sköta. Då servicebehoven och utgifterna ökar snabbare än inkomsterna är det skäl att allt noggrannare överväga hur resurserna borde inriktas så att kommuninvånarna ska ha den största nyttan av verksamheten och tjänsterna. Stadsfullmäktige styr stadskoncernen genom att ställa strategiska mål och göra val angående användningen av resurser. Genom att säkerställa att tydligt beskrivna nyttor som kan mätas ligger bakom valen kan fullmäktige uppskatta effekten av de åtgärder som vidtagits och vid behov korrigera mål och riktlinjer. Ägandet av strategin i kombination med ägandet av principerna om stadens verksamhetsmodell och ledningssystem ger stadsfullmäktige en stadig grund för ledningen av stadskoncernen.

1.4 Kontinuerlig förbättring

Strategin är en långsiktig plan med hjälp av vilken stadens verksamhet styrs. Med tanke på ledarskapet är enbart planering inte tillräckligt, det behövs också ett systematiskt och bestämt vidtagande av överenskomna åtgärder och en bedömning av uppnådda nyttor. Den kontinuerliga förbättringen framskrider som en årligen återkommande process där vidtagandet av åtgärder, bedömningen av nyttor samt preciseringen av mål, metoder och åtgärder avlöser varandra. Bedömningen av nyttorna görs i ett tätt och öppet samarbete med stadens personal, invånare, kunder och intressegrupper.

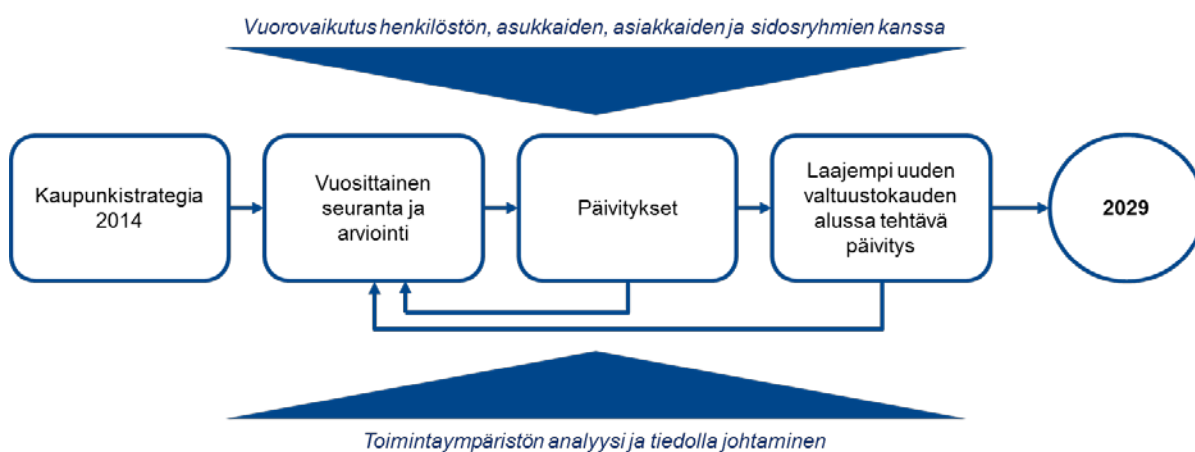

Bild 2: Kontinuerlig förbättring.

Iakttagandet av principen om kontinuerlig förbättring säkerställer organisationens inläring och förbättrade förmåga att reagera på ändringarna i omvärlden. Förändring är dock inte ett självändamål utan en förmåga att anpassa verksamheten och planerna till de förhållanden som råder vid varje tidpunkt. Målen och verksamhetslöftena på den högsta nivån i strategin, som har dokumenterats i stadsstrategin fram till 2029, är som bäst mycket bestående och hållbara. Därför lönar det sig att ändra dem tämligen sällan och endast av motiverade skäl.

Längre ner i strategihierarkin ökar känsligheten för förändringar steg för steg. De strategiska målen kan genomföras på flera olika sätt, varför det vid ändrade förhållanden kan vara motiverat att också ändra de genomförandesätt som riktlinjerna i de strategiska programmen representerar. Generellt kan man konstatera att då planeringen blir långsiktigare ska riktlinjerna vara allmännare och mera hållbara och staka ut riktningen på längre sikt. På så sätt går man åt rätt håll trots att metoderna och åtgärderna ändras.

Åbo stads strategihierarki erbjuder en enhetlig grund både för långsiktigt strategiskt ledarskap och för kortsiktigt ledarskap med snabbt tempo. I strategin sammanslås centrala val för Åbos framtid

med centrala principer som styr stadens verksamhet. Målen för stadens verksamhetsmodell fungerar som ett centralt rättesnöre: bättre ledarskap och beslutsfattande, invånar- och kundorientering samt produktivitet och förnyelse.

Bild 3: Den strategiska planeringens tidsplan och känslighet för förändringar.

1.5 Centrala delområden i genomförandet av strategin

Genomförandet av strategin förutsätter ett systematiskt sätt att komma överens om sätten att genomföra målen, ett effektivt genomförande av utvecklingsprojekt, samarbete mellan olika parter och regelbunden uppföljning av överenskomna åtgärder. Dessa kompetenser bildar fyra centrala delområden i genomförandet av strategin.

- **Avtalsstyrning:** Strategins syften och mål luckras upp i sektorernas strategiska och operativa avtal så att de kan användas till att leda den praktiska verksamheten på ett målinriktat och kostnadseffektivt sätt. Avtalsstyrningen sammanslår planeringen av verksamheten och ekonomin.
- **Styrmodell för utvecklingen:** Uppnåendet av strategiska nyttor förutsätter ett gemensamt sätt att prioritera utvecklingsidéer, besluta om resursanvändningen, genomföra projekt på ett systematiskt sätt och leda projektportföljer.
- **Strategisk kommunikation och delaktighet:** Genomförandet av strategin hör till vardagen. För att kunna förstå och tillägna sig strategiska riktlinjer och verksamhetslöften behövs kontinuerlig kommunikation, växelverkan och samarbete med stadens personal, invånare, kunder och intressegrupper.
- **Ledning och uppföljning:** Genomförandet av strategin ska ledas och följas upp systematiskt. Framgångsrikt ledarskap grundar sig på information, och därför befinner sig informationsförvaltningens metoder och utvecklingen av redskap i nyckelposition.

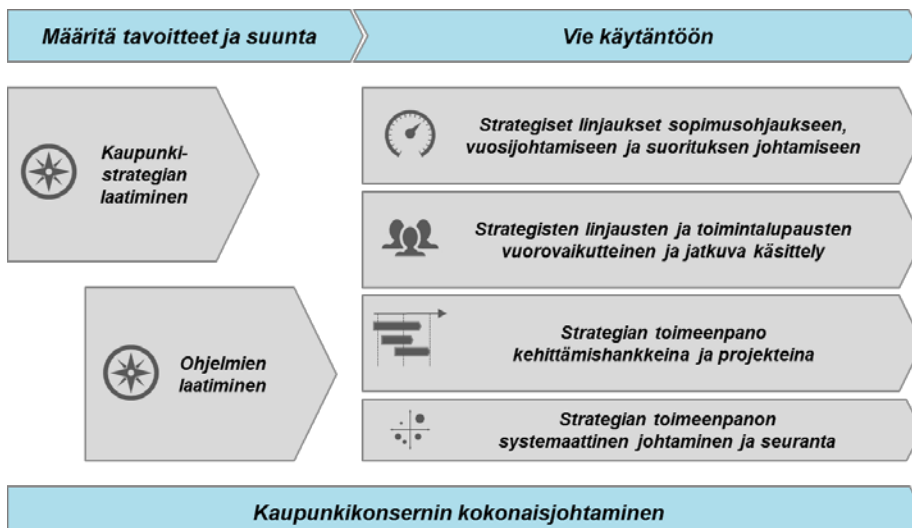

Bild 4: Genomförande av strategin.

Förbättrandet av förmågan att genomföra strategin betjänar förutom strategiarbetet också koncernledningen. Utan förmågan att genomföra strategin, eller vilken annan riktlinje som helst på stadsnivå, uppnås inte de nyttor som eftersträvas. Förbättrandet av genomförandeförmågan är således i sig en av de viktigaste strategiska utvecklingsmålen. Staden har redan från och med 2013 skapat en omfattande modell för strategiskt ledarskap, och stadens utvecklingsmodell som ingår i denna modell beviljades 18.5.2017 kvalitetsutmärkelsen Committed to Excellence som grundar sig på den europeiska EFQM-kvalitetssystemet.

1.6 Val av riktlinjer

Valet av strategiska riktlinjer kräver alltid ekonomiska resurser, men den kritiska framgångsfaktorn är dock slutligen organisationens egen kompetens. Eftersom det inte är möjligt att göra allt på en gång, måste man överväga vilka frågor man samtidigt kan slutföra framgångsrikt och vilka är de spetsfrågor som man börjar med. Vid valet av riktlinjer bör följande frågor kunna besvaras:

- Förbättras genomslagskraften hos tjänsterna och välfärden hos stadsinvånarna?
- Förbättras stadens konkurrenskraft antingen direkt eller indirekt?
- Förnyas verksamheten tillräckligt?
- Förbättras produktiviteten?

Konkurrenskraft är en förutsättning för välfärden. Genom den uppstår ekonomiskt välstånd med vilket välfärden upprätthålls och förbättras. På motsvarande sätt behövs invånarnas välfärd för att skapa konkurrenskraft. Engagerade och aktiva stadsbor är en källa för en kreativ stads livskraft.

Med hjälp av kreativitet kan staden förnya sig. Endast genom att ändra stadens verksamhets sätt klarar den av att öka sin produktivitet, något som i sin tur säkerställer att de lagstadgade tjänsterna och övriga tjänster som staden har till uppgift att ordna kan erbjudas med tillgängliga resurser.

1.7 Uppföljning och mätning

Genomförandet av strategin ska regelbundet följas upp. Uppföljningen är en central del av den årliga rapporteringen av verksamheten och ekonomin. Den möjliggörs såväl av indikatorer på stadsnivå och av mätare på programnivå som visar hur vidtagandet av överenskomna åtgärder framskrider. Mätningen utgår från enkelhet. Mätarna ska vara definierade på ett tillräckligt entydigt sätt och de ska beskriva mätningens objekt så bra som möjligt. Dessutom ska mätningen alltid vara ändamålsenligt, vilket innebär att den arbetsmängd som behövs för mätningen måste stå i förnuftig proportion till nyttan av mätningen.

1. **Stadsstrategins mätare** är indikatorer som mångsidigt berättar om utvecklingen av hela stadens konkurrenskraft och välstånd. De är i regel nationell statistik med långsiktiga referensvärden även från andra städer. Indikatorerna beskriver indirekt verkningarna av stadens verksamhet. När de utvecklas positivt i förhållande till tidigare situationer eller referensstäder, kan genomförandet av strategin anses vara framgångsrikt. Genom jämförelse kan man också eliminera de förändringar i mätningens resultat som orsakats av konjunkturen.
2. **Mätarna för genomförandet av strategiska program** uppstår till följd av avtalsstyrningsprocessen och beskriver genomförandet av valda strategiska riktlinjer. I avtalsstyrningsprocessen omvandlas riktlinjerna jämte delmål till åtgärder i sektorernas strategiska och operativa avtal. Av dessa utarbetas de förstnämnda mellan stadsstyrelsen och nämnderna och de sistnämnda mellan nämnderna och sektorerna. Samtidigt kommer man överens om mätare med målvärden för att beskriva deras framskridande. Bedömningen av genomförandet av de strategiska programmen sker därmed i praktiken genom att följa upp genomförandet

av sektorernas strategiska och operativa avtal. Därför innehåller detta dokument inte mätare för genomförandet av de strategiska programmen, utan de utarbetas och rapporteras utifrån sektorernas strategiska avtal i samband med den årliga budgetprocessen.

Hela mätsystemet ska främja de gemensamma målen och därför måste fastställandet och uppföljningen av mätarna skötas samordnat och genom ett tillräckligt brett samarbete. I samband med den årliga granskningen av strategihelheten kan mätsystemet i tillämpliga delar bearbetas om ändringarna i omvärlden så kräver.

Stadsstrategins mätare beskrivs i bilaga 1.

1.8 Andra dokument av strategikaraktär

Ett av målen med förtydligandet av stadens styrmodell är att minska antalet separata program och planer av strategikaraktär. Huvudprincipen är att staden har en helhet för strategisk styrning, och såväl lagstadgade som andra viktiga styrdokument fogas till denna helhet. Dessa dokument har för det mesta en egen livscykel och behandlingstidtabeller som följer den. Trots det utarbetas de alltid med hänsyn till de strategiska principer och riktlinjer som stadsfullmäktige fastställt.

Det centrala innehållet i gällande och redan godkända styrdokument har överförts till riktlinjerna i de strategiska programmen. I slutet av livscykeln för dessa dokument bedöms behovet av att förnya dem från fall till fall. Dokumenten förnyas inte i de fall där det är mer ändamålsenligt att beskriva deras centrala innehåll i stadens strategiska program. På motsvarande sätt kan styrdokument som tidigare utarbetats vid behov också upphävas.

Om man i den årliga granskningen av strategihelheten upptäcker ämnesshelheter som förutsätter att separata dokument utarbetas, fastställs dessa i stadsfullmäktige eller stadsstyrelsen från fall till fall. Till innehållet ska såväl gällande som nya dokument av strategikaraktär dock vara enhetliga med stadsstrategin och de strategiska programmen.

De centrala styrdokument som beaktats i de strategiska programmen och varit i kraft under 2014 har räknats upp i bilaga 2.

2 Välfärd och aktivitet

Programmet för välfärd och aktivitet består av tre huvudteman:

1. Den friska och välmående Åbobon
2. Den kompetenta och lärande Åbobon
3. Den aktiva Åbobon

I avsnittet *Den friska och välmående Åbobon* beskrivs målen för befolkningens hållbara välfärd, förbättringen av produktiviteten genom förebyggande arbete och utvecklingen av tjänster med effektfulla och kundcentrerade serviceprocesser.

I avsnittet *Den kompetenta och lärande Åbobon* beskrivs riktlinjerna för stadens personal och utbildningssektorns servicenät, medel för att stödja stadsinvånarnas livslånga lärande och mål för utnyttjande av potentialen hos invånare med främmande modersmål och utveckling av deras språkfärdigheter.

I avsnittet *Den aktiva Åbobon* beskrivs medel och mål för att öka fritidsaktiviteten hos stadsinvånarna. Avsnittet fokuserar på ökandet av initiativförmåga och självbetjäning, inriktandet av servicehandledning, slopandet av gamla verksamhetssätt samt förnyandet och utvecklingen av tjänster i samarbete med medborgar- och föreningsverksamheten. I avsnittet betonas också ökningen av

delaktighet när det gäller planering, genomförande och beslutsfattande samt förstärkandet av ställningen som kulturstad.

Under huvudteman beskrivs de centrala strategiska riktlinjer som uppkommit som ett resultat av strategiprocessen. Varje riktlinje syns som en separat underrubrik, under vilken den centrala idén med riktlinjen beskrivs. Riktlinjerna preciseras i form av mer konkreta delmål.

2.1 Den friska och välmående Åbobon

Stadens verksamhet strävar efter en hållbar välfärd hos stadsinvånarna. Den åldrande befolkningen, arbetslösheten, anhopningen av välfärdsproblem, bristen på motion och rätt inriktning av resurser är exempel på omvärldsrelaterade utmaningar som kräver en heltäckande ändring av verksamhetssätten för att kunna lösas. Stadens servicestruktur måste ändras så att dyra specialarbeten och korrigerande arbete minskar och verksamheten inriktas på möjliggörande och förebyggande arbete. Med hjälp av servicedesign förbättrar man servicekedjorna särskilt hos dem som använder mycket tjänster. Då man investerar på rätt sätt i förebyggande och vid behov sektorsövergripande och samordnade tjänster, uppstår både välfärdsnyttor och ekonomiska besparingar.

Tjänsterna ordnas med hjälp av enhetliga och effektfulla servicekedjor så att fokus ligger på kundbetjäningen. Tjänster genomförs i tätt och brett samarbete med olika aktörer. Vid ordnandet av tjänsterna förbereder man sig för ändringar i befolkningsökningen och servicebehovet.

Främjandet av invånarnas hälsa och välfärd är en central uppgift också i den framtida kommunen. Främjandet av hälsa och välfärd anses också vara en ekonomiskt lönsam investering i framtiden.

2.1.1 Förutsättningar för välfärd skapas genom brett samarbete

I välfärden ingår en tillräcklig levnadsstandard, gemenskap, former för självförverkligande samt människans förmåga och vilja att använda sina egna resurser. Staden är inte endast en tjänsteleverantör utan också en möjliggörare. Människorna kan förväntas vara allt mer aktiva och ta bättre ansvar för sig själva och sin gemenskap. Staden har till uppgift att skapa ramar där individer, samfund och organisationer kan delta och producera tjänster och verksamhet som motsvarar deras egna behov. Initiativförmågan stöds och kommuninvånarnas kännedom om möjligheter som finns tillgängliga utökas. Främjandet av välfärd och hälsa är även i framtiden kommunens lagstadgade uppgift, oberoende av om vård- och landskapsreformen blir av eller inte.

Delmål:

- En förvaltningsövergripande och omfattande planering av staden och dess tjänster genomförs i partnerskap med olika aktörer med beaktande av behoven hos olika ålders- och kundgrupper.
- Tjänsterna inriktas till olika områden och kundgrupper utifrån behovet och med beredskap för en ökning av befolkningen.
- Resurserna hos stadens invånare, kunder och partner tas i bruk genom att skapa en fungerande servicehandledningsmodell som verkställs oberoende av tid och plats som en del av den flerkanaliga kundservicen.
- Stadens mål genomförs genom att ingå strategiska partnerskap med tjänsteproducenter inom den tredje sektorn.
- Staden utvärderar kontinuerligt sina egna uppgifter och kan överföra lämpliga funktioner till den tredje sektorn.
- Lokaler öppnas för kommuninvånarnas och samfundens bruk och görs lättare att använda.

- Alla stadens lokaler utvärderas med tanke på ett mer omfattande utnyttjande.
- Genom sektorsamarbete förbereder man sig för ökningen av antalet invandrare ur boendets, säkerhetens och flexibla bastjänsters synvinkel.
- Staden ingriper i de grundläggande orsakerna för psykiskt illamående och utslagning, såsom ensamhet och brist på rörlighet, samt förebygger ojämlikhet.

2.1.2 Ökad produktivitet genom fokus på förebyggande arbete i all verksamhet

Det förebyggande arbetet innebär undvikande av problematiska situationer samt individens och samfundets ansvar i ett tidigt skede för sig själv och andra. Bastjänster som tillhandahålls i tid och är väl inriktade är ett gott förebyggande arbete. När man satsar rätt på förebyggande, vid behov sektorsövergripande och samordnade tjänster uppstår både välfärdsnyttor och ekonomiska nyttor. Service i rätt tid och på rätt nivå minskar behovet av korrigerande tjänster och specialtjänster, och därmed minskar även kostnaderna. Det förebyggande arbetet grundar sig på sektorsövergripande partnerskap och skapar välfärd hos kommuninvånarna.

Delmål:

- Det förebyggande arbetet utvidgas till att omfatta allt kundarbete.
- Riskgruppernas förmåga att främja sin egen hälsa och välfärd förbättras genom att utöka den informationsbaserade inriktningen av tjänster.
- Servicekedjorna förbättras och görs effektivare genom att utöka andelen förebyggande arbete och betona de öppna tjänsterna.
- Det regionala samarbetet och servicehandledningen förstärks och servicekedjornas enhetlighet över organisationsgränserna säkerställs.
- Administrationen av kundrelationer utvecklas genom bättre utnyttjande av kunduppgifter vid utvecklingen av tjänsteprocesserna.
- Tjänsterna ordnas på ett nytt sätt genom att utnyttja digitala tjänster som är oberoende av tid och plats samt genom användningen av servicesedlar.
- Staden främjar uppkomsten av innovationer och utnyttjar dem då kommuninvånarnas servicebehov tillgodoses.
- Tjänsterna utvecklas med hjälp av erfarenhetsbaserad expertis.
- Social kreditgivning testas och dess verkningar utreds.
- All utveckling utgår från kunden.

2.1.3 Bättre tjänster skapas genom att utveckla effektfulla och kundinriktade serviceprocesser

Att investera i möjliggörande och förebyggande arbete innebär inte att behovet av specialtjänster och korrigerande tjänster i sin helhet försvinner. Genom att utveckla och förnya specialtjänsterna och de korrigerande tjänsterna uppnås en effektivare verksamhet och bättre genomslagskraft. Servicedesign spelar en viktig roll i synnerhet vid planeringen och genomförandet av servicekedjor för kunder som använder många tjänster. Det centrala målet för servicedesign är att i samarbete med kunderna säkerställa att servicen å ena sidan motsvarar kundernas behov, å andra sidan stadens egna strategiska mål.

Delmål:

- Korrigering av tjänster och specialtjänster ordnas effektivt, verkningsfullt och i rätt tid.
- Familjernas problem åtgärdas så tidigt som möjligt så att behovet av barnskydd minskar. Familjernas roll i socialarbetet och barnskyddet förstärks.
- Syftet med vård utom hemmet är att hitta fosterfamiljer till ett allt större antal barn så att behovet av institutionsplacering minskar.
- Inom äldreomsorgen fortsätter man att förenkla servicestrukturen genom att flytta fokus från institutionsvård till serviceboende med heldygnsvård och till stödet av hem- och närståendevård.
- Med tjänsteutbudet inom primärvården strävar man efter att möta den allt mer ökande efterfrågan av tjänster.
- Fungerande vårdkedjor inom den specialiserade sjukvården tryggas så att sjukhusvård kan ges i rätt tid och effektivt och utskrivning är möjligt genast då patientens hälsotillstånd tillåter det.
- Nya verksamhetsmodeller skapas för att tillgodose specialgruppernas behov.
- Man utvecklar och utvidgar modellen med gemensam mottagning där experter samarbetar med kunden för att lösa problem i synnerhet hos kunder som använder många tjänster.
- Tjänster med låg tröskel erbjuds i tillräcklig utsträckning för vård av personer med mentala problem.
- Inhemsk och utländsk forsknings- och jämförelseuppgifter samt föregripande uppgifter utnyttjas i allt högre grad vid utvecklingsarbetet.
- Kamratstödet och klienternas delaktighet förstärks.
- Kundinriktade servicekedjor utvecklas med hjälp av servicedesign i samarbete med kunderna.

2.2 Den kompetenta och lärande Åbo

Småbarnspedagogik och utbildning hör till stadens grundläggande uppgifter och är en förutsättning för konkurrenskraften också i den framtida kommunen. I den nya kommunen kommer bildningsrollen att framhävas. Som exempel på omvärldens utmaningar kan nämnas hur väl utbildningen motsvarar individernas olika personliga behov, arbetslivsändringar i anslutning till den förändrade globala ekonomin samt frågor gällande teknologiutveckling och livslångt lärande. För att utmaningarna ska kunna mötas förutsätts en förmåga till kontinuerlig förnyelse som bygger på olika samarbetsnät och verksamhetsmöjligheter som den nya tekniken medför. Invandrarnas utbildningsbehov ska beaktas i samband med stödandet av integrationen.

2.2.1 Personalens kompetens hålls på toppen av utvecklingen med systematisk kompetensledning och genom att uppmuntra till ett omfattande nätverkande.

Kompetens som grundar sig på personalens utbildning och erfarenhet är en central resurs för staden. Viktiga frågor vid utökandet av kompetensen är en systematisk planering av utbildningsbehoven samt utnyttjandet av inhemska och internationella nätverk. En bra utbildning och uppskattning av kompetensen leder till en kreativ och engagerande arbetsmiljö som upprätthåller personalens inre motivation.

Delmål:

- Personalens kompetens hålls på toppen av utvecklingen med en planerligt ledd tillräcklig fortbildning och genom att uppmuntra personalen att hitta nya verksamhetssätt.
- Personalen uppmuntras att bilda nya inhemska och internationella nätverk genom att använda sig i synnerhet av nya digitala verksamhetsmiljöer och möjligheterna som dessa medför.

2.2.2 I Åboregionen görs mångsidiga bildningstjänster tillgängliga för alla genom att utnyttja möjligheterna med ny teknologi och regionalt samarbete

Stadens utbud av utbildnings- och fritidstjänster är omfattande och mångsidigt. Det är dock inte nödvändigt att producera alla tjänster själv, utan man kan samarbeta på en bred front. Exempel på viktiga sätt är samarbetet mellan utbildningsanordnare på olika nivåer, utnyttjandet av ny undervisningsteknologi och närbibliotekens roll som regionala kulturcentrum och samservicelokaler. Åbo sörjer i sin egen intressebevakning för hela landskapets och stadsregionens intressen.

Delmål:

- Digitala miljöer utnyttjas effektivt inom utbildnings- och kulturtjänsterna.
- Åbo sörjer i sin egen intressebevakning också för intressen hos sina samarbetspartner i stadsregionen.
- Dessutom samlar staden ihop ett nätverk av utbildningsanordnare i Åboregionen.

2.2.3 Utvecklingen av språkfärdigheterna i finska och svenska och kännedomen av det finländska samhället bland befolkningen med utländskt modersmål stöds genom ett tillräckligt utbildningsutbud och andra tjänster

Antalet personer med utländskt modersmål fortsätter att öka i snabb takt. Goda kunskaper i de inhemska språken är en viktig faktor med tanke på integrationen och sysselsättningen. Detta säkerställs genom att utveckla smidiga och logiskt framskridande utbildningar och handledningstjänster för invandrare i samarbete med utbildningsanordnarna och andra samarbetspartner.

Delmål:

- Alla som talar ett främmande språk erbjuds tillräckligt med effektfulla och rätta möjligheter att studera finska och svenska.
- Integrationen av invandrare stöds genom servicehandledningen inom småbarnspedagogiken.

2.2.4 Förutsättningarna för internationalism tryggas genom att stöda invånarnas och personalens färdigheter i växelverkan mellan olika kulturer

Det finns allt fler mångkulturella familjer i staden, och samtidigt kräver det allt mer internationella arbetslivet kunskaper i också andra språk än i finska, svenska och engelska. I en sådan situation är det viktigt att stadsinvånarnas färdigheter som ansluter till internationalism upprätthålls och förbättras.

Delmål:

- Staden erbjuder ett brett språkurval i sina egna läroanstalter.
- Staden erbjuder möjligheter till möten mellan olika kulturer.
- Språkfärdigheterna hos dagis- och skolbarn görs mångsidigare genom att öka utbudet av språkbad och språkberikad undervisning och fostran.
- Inledningen av undervisning i det första främmande språket tidigareläggs.
- Åbo internationella skolas ställning ska förstärkas i situationer där det i Åboregionen finns allt mer barn och unga som studerar på engelska.

2.2.5 De småbarnspedagogiska tjänsterna ska göras mer kundinriktade genom att utvidga samarbetet med andra aktörer.

Den småbarnspedagogiska verksamheten är en central verksamhetshelhet i service- och stödssystemet för barnfamiljer. Dess tjänster kan vara väldigt mångformiga beroende på kundernas behov. Genom att samarbeta med privata aktörer kan serviceutbudet göras mångsidigare och därmed bättre svara på kundernas ändrande behov.

Delmål:

- Ett försök med avgiftsfri småbarnspedagogik inleds för barn som fyllt fem år.
- Mängden motion ökas inom småbarnspedagogiken i enlighet med de nationella motionsrekommendationerna för barn.
- Staden gör serviceutbudet inom småbarnspedagogiken mångsidigare och mer omfattande i samarbete med privata aktörer och inriktar sitt tjänsteutbud till kundinriktade genomförandesätt.
- Samarbetet mellan småbarnspedagogiken och rådgivningsbyråer och förebyggande familjearbete ökas.
- Varje barn har också i fortsättningen subjektiv rätt till småbarnspedagogik och dagvård.

2.2.6 Servicenätet för fostran och undervisning förnyas genom tätare nätverk av bildningssektorns och yrkeshögskolans verksamhetsställen.

Till följd av nya genomförandesätt, höjningen av deltagandenivån, ändrade boendestrukturer och nya organiseringsmodeller inom utbildningen måste servicenätet för fostran och utbildning utvidgas och förnyas. Läroanstalternas verksamhetsmiljöer bör ändras och grundläggande renoveringar behövs för en stor del av byggnaderna inom de närmaste åren. Inom småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen bör servicenäten ses över med tanke på närserviceprincipen.

Delmål:

- Storleken på enheterna inom stadens egen småbarnspedagogik höjs till enheter med 100–140 vårdplatser. Förnyandet och tätandet av daghemsnätet fortsätter.
- Förnyandet och tätandet av servicenätet för yrkesutbildningen fortsätter.
- Vid förnyandet av läroanstalternas verksamhetsmiljö utnyttjas digitala undervisningslösningar.

- Möjligheterna att erbjuda elevgrupper avgiftsfri kollektivtrafik i anslutning till skolgången utreds.
- Nybörjarplatserna i gymnasierna utökas för att garantera en rimlig antagningsgräns.
- Särskilda satsningar görs på utvecklingen av elevvården, i synnerhet med sikte på vård- och landskapsreformen. Smidiga servicekedjor och samarbetet mellan småbarnspedagogen och undervisningen samt social- och hälsovården säkerställs.

2.2.7 De ungas utbildningsstigar tryggas och ungdomsarbetslösheten minskas

Alla som går ut grundskolan tryggas en studieplats och som mål uppställs att alla ungdomar avlägger åtminstone en examen på andra stadiet

Delmål:

- Varje ungdom tryggas tillräckligt med stöd och handledning i grundskolan och under det därpå följande övergångsskedet så att den unga efter att ha gått ut grundskolan kan fortsätta vidare till studier eller annan verksamhet som hen upplever som intressant.
- De unga som studerar på andra stadiet slutför sina studier och får färdigheter att övergå till arbetslivet eller fortsatt utbildning.
- Behoven hos unga med utländskt modersmål och med behov av särskilt stöd beaktas och ungdomsgarantin verkställs också för deras del.
- Man strävar efter att öka andelen studerande med utländskt modersmål i andra stadiets läroanstalter och vidare i högskolestudierna.
- De som går ut grundskolan erbjuds en två veckors sommarjobbssedel för att främja de ungas sysselsättning och förebygga utslagning.
- Genom ett effektivt genomförande av försök i anslutning till arbetskraft och näringslivet minskar man betydligt arbetslösheten bland ungdomar.
- Genomförandet av yrkesutbildningsreformen säkerställs.

2.2.8 Det framtida kompetenskapitalet tryggas genom att ordna högklassig allmänbildande och yrkesinriktad utbildning också i fortsättningen

Den höga nivån på utbildningen i grundskolorna, gymnasierna och yrkesskolorna är en central framgångsfaktor för stadens konkurrenskraft. Den allmänbildande utbildningen skapar en grund också för mer krävande studier och därför ska man satsa på att ordna den också i framtiden. Den grundläggande utbildningen ordnas i synnerhet på de lägre årskurserna som närtjänster. Gymnasiernas dragningskraft förbättras genom ett mångsidigt kursutbud och en placering i stadens centrum.

Delmål:

- Inom den grundläggande utbildningen förstärks närskoleprincipen.
- Staden fortsätter att minska skillnaderna mellan skolorna som en del av förebyggandet av stadens interna segregationsutveckling.
- Yrkesutbildningen koncentreras utifrån campusidén i större helheter och lärmiljöer som arbetslivet tillhandahåller utnyttjas effektivt.

- Gymnasiernas resultat är högt och de är attraktiva ur en nationell synvinkel.

2.3 Den aktiva Åbobon

En aktiv livsstil förknippas med en hälsa som upplevs som bra och erfarenheter av ett gott liv. Aktiviteten stöder hanteringen av livet och gör det meningsfullt, ger upplevelser, har en positiv inverkan på hälsan och förlänger livstiden. En aktiv fritid ger livet innehåll och är en väsentlig del av grunden för ett gott liv. En aktiv Åbobo mår bra.

Den tredje sektorn är en viktig aktör vid produktionen av kultur- och idrottstjänster samt ungdomstjänster som främjar aktiviteten i staden och som staden stöder genom bidrag. Genom att förnya och förenhetliga bidragssystemet kan man förbättra den tredje sektorns förutsättningar att verka på ett sätt som genomför stadens strategiska mål. Genom att vidareutveckla teman som uppstått som resultat av kulturhuvudstadsåret och genom att fortsätta med verksamhetssätt som bedömts goda kan staden förstärka och stödja uppkomsten av mångfald i kulturutbudet.

Väsentliga delfaktorer i ökningen av aktiviteten är att möjliggöra initiativförmåga och självbetjäning, inrikta servicehandledningen till passiva invånare och utveckla gemensamma tjänster. Tjänster måste förnyas på kontinuerlig basis. Betydelsen av invånarnas delaktighet och aktivitet framhävs mer än tidigare.

2.3.1 Den aktiva livstiden stöds genom att skapa förutsättningar för aktivitet på eget initiativ

Människor som är aktiva under sin fritid är friskare och mår bättre än de som är i viss mån eller inte alls aktiva. Därför sätts särskild fokus på de passiva kommuninvånarna vid främjandet av aktiviteten. Genom att uppmuntra stadsinvånarna till en rörlig livsstil ökar man välfärden. I verksamheten genomförs regelbunden och mångsidig kommunikation som beaktar olika behov och grundar sig på uppgifter om invånarna och kunderna, samt servicehandledning- och produktion. Centrala målgrupper är barn och unga, invandrare och den åldrande befolkningen.

Delmål:

- Åboborna uppmuntras och handleds till en aktiv livsstil genom att erbjuda information, stöd och tjänster i anslutning till hälsosamma levnadsvanor, hantering av livet, fritidsaktiviteter och hobbyn.
- Staden producerar i samarbete mellan sektorerna och serviceområdena samt andra aktörer tjänster och servicekedjor som sporrar till en aktiv livsstil.
- Främjandet och behärskaendet av en rörlig livsstil förstärks genom konceptet Kaikkia liikuttava Turku (Turku Future Sports).

2.3.2 Tjänsterproduceras i samarbete med medborgar- och organisationsverksamheten

Ett fungerande samarbete mellan staden och medborgar- och organisationsverksamheten säkerställer kostnadseffektiva tjänster som staden inte nödvändigtvis behöver producera själv. I fråga om alla tjänster betraktas produktionssätten i allt högre grad i samarbete med den tredje sektorn och överförs i tillämpliga delar till den tredje sektorn. Samarbetet genomförs så att stadens aktörer säkerställer att den fria medborgar- och organisationsverksamheten har en stark roll och ett starkt ansvar. Staden erbjuder stödtjänster och utbildning för sina samarbetspartner inom de områden där staden anser det vara ändamålsenligt. Att delta i medborgar- och organisationsverksamheten ökar invånarnas delaktighet och gemenskapskänsla samt aktivitet och livskompetens.

Delmål:

- Bidragssystemet förnyas och förenhetligas så att det stöder stadens strategiska mål. Bidragsregistret gör systemet mer öppet och transparent.
- För beviljandet av bidrag skapas en modell där större etablerade aktörer omfattas av avtalen och där mindre och varierande bidragstagare kompletterar och gör serviceutbudet mångsidigare.
- Tjänsterna inom fritidssektorn produceras i ett aktivt partnerskap och växelverkan med strategiskt viktiga medborgar- och organisationsaktörer.
- Staden säkerställer samarbetsforumens verksamhet tillsammans med den tredje sektorn.

2.3.3 Tjänster som främjar den aktiva livsstilen riktas genom att utnyttja kund- och invånar-data på ett bättre sätt.

Att känna till stadens invånare och kunder hjälper staden att allokera sina resurser till tjänster som ger den största nyttan och effekten. Samtidigt kan man förbättra kundernas serviceupplevelse. Kundkännedom kan utnyttjas i både stadens egen och partnernas serviceproduktion. På motsvarande sätt ska man erbjuda den medborgar- och organisationsverksamhet som producerar aktiveringstjänster tillräckligt med information om stadens verksamhet och tjänster.

Kundkännedomen ökar genom att man stärker interaktionen i både planeringen och kundgränssnittet. Förutom att man utnyttjar de digitala medierna behöver man också mer kommunikation i vardagsarbetet med kunder och invånare. Samtidigt ska man öka stadens egen interaktionskompetens och kulturkompetens.

Delmål:

- Invånar- och kunddata samt forskningsdata utnyttjas allt mer som en del av planeringen och genomförandet av tjänsterna samt utvärderings- och utvecklingsarbetet.
- Växelverkan mellan staden och dess invånare ökas.
- De digitala medierna utnyttjas när det gäller att främja den aktiva livsstilen och interaktionen.

2.3.4 Områdesperspektiv förstärks genom att utnyttja bostadsområdenassärdrag

Genom att inse särdragen i stadens områden kan man på ett bättre sätt stödja förstärkningen av den positiva områdesidentiteten. Förstärkningen av områdesidentiteten ökar invånarnas engagemang i sitt bostadsområde och trygghetskänsla vilket i sin tur minskar negativa följder såsom skadegörelser. Att öppna utrymmen i områden i mån av möjlighet skapar förutsättningar för invånarnas verksamhet på eget initiativ. Stadsborna ska ha möjligheter att självstyrkt göra sådana saker som de upplever som viktiga i sitt bostadsområde ensamma, i grupper och föreningar.

Delmål:

- Samarbetet mellan stadens aktörer som arbetar på olika håll i staden etableras så att det ingår som ett led i det grundläggande arbetet inom alla sektorer.
- Invånarna erbjuds lämpliga utrymmen i området för eget bruk och dessutom uppmuntras de till initiativrikedom.

- Områdesidentiteten förstärks genom att staden, invånarna och kunderna gemensamt deltar i planeringen och genom att möjliggöra funktioner och evenemang som förstärker identiteten i området.
- Man tar itu med segregationsutvecklingen i området och försöker motverka den ökade utslagningen.

2.3.5 Man ökar delaktigheten genom att låta den ingå som ett led i planeringen, genomförandet och beslutsfattandet.

Delaktigheten hör till stadens grundläggande verksamhet som handlar om växelverkan, kommunikation och samarbete mellan kommuninvånare, beslutsberedare och förtroendevalda. Genom att redan i beredningsfasen ge kommuninvånarna möjlighet att påverka ärenden som gäller dem själva ökar engagemanget för gemensamma mål och beslut. Delaktigheten är också en viktig del av välbefinnandet som ska te sig som en möjlighet för invånarna att ägna sig åt något konkret särskilt i invånarnas egna bostadsområden.

Delaktigheten stöder målet att genomföra en invånar- och kundorienterad stads- och serviceplanering. Interaktiva och engagerande planeringsprocesser garanterar att stadens tjänster, utrymmen och strukturer motsvarar kundernas behov.

Delmål:

- Tyngdpunkterna i delaktigheten är stadsdels- och temadelaktighet samt barnens och de ungas samt specialgruppernas delaktighet.
- Digitala lösningar utnyttjas när det gäller att engagera invånare, samla in initiativ och respons och utnyttja dem.
- Man gör det möjligt för invånarna att delta även engångsmässigt.

2.3.6 Åbos ställning som en europeisk kulturstad och en föregångare till stadskulturen förstärks genom att utveckla nya former av kulturdeltagande.

I kulturstaden har kulturbegreppet givits en bred innebörd. I kulturstaden förstärker man och stöder uppkomsten av ett mångsidigt kulturutbud allt från långvariga mångdimensionella produktioner till små och varierande pop up-företeelser. Åbo är en föregångare till kulturstaden där det råder en fri och uppmuntrande atmosfär med framåtanda. Åbo utvecklar vidare nya former av kulturdeltagande och kulturaktiviteter.

Delmål:

- Både i stadens egen verksamhet och på det fria fältet genomförs nya former av kulturverksamhet och stadskulturevenemang.
- I stadens verksamhet och serviceproduktion betonar man kreativitet och innovativa lösningar samt berikar invånarnas vardag och fritid med kultur i olika former.
- Man främjar "Kultur gör gott"-tänkandet och konstens och kulturens rikedom som ett led i planeringen och utvecklingen av tjänsterna.
- Genom att bygga ett historiemuseum förstärker man stadens attraktionskraft.

2.3.7 Det goda livets Åbo skapar man genom att tillägna sig en aktiv livsstil.

Staden har som mål att få så många Åbobor som möjligt att tillägna sig en aktiv livsstil genom att erbjuda livsglädje, upplevelser, rörelse, kunskaper och färdigheter i Åbobornas vardag och fest. Det mervärde som den motionsinriktade och aktiva livsstilen ger är viktigt med tanke på stadens ekonomi och verksamhet. Därmed uppnås också mänsklig nytta och effektfullhet i form av en förbättrad livskvalitet. Konsten och kulturverksamheten har konstaterats ha ett samband med god hälsa, bättre arbetsförmåga och upplevelser av ett gott liv.

Åbo är en stad av attraktiva motions- och kulturevenemang samt en stad av sevärdheter och som sådant unikt i Finland. Staden med många historiska skikt och moderna tjänster är både en trivsamt boningsort och ett attraktivt resmål. Det mångsidiga fritidsutbudet skapar en inspirerande lär- och upplevelsemiljö för både invånare och turister.

En motionsinriktad livsstil

Målet med idrottstjänsterna är att göra det möjligt för invånarna att leva ett motionsinriktat och socialt liv. Tjänsterna genomförs genom ett lokalt och regionalt samarbete, genom att skapa motionsmöjligheter som främjar hälsan, stödja medborgarverksamheten, erbjuda motionsplatser samt genom att ordna motion speciellt för passiva invånare och specialgrupper.

Delmål:

- De som rör sig för lite med tanke på sin hälsa uppmuntras att öka motionen.
- Man ökar stadens förståelse i fråga om servicebehovet för dem som rör sig lite.
- Hobbymöjligheterna för barn och unga utvecklas tillsammans med motionsföreningarna så att barnen ska kunna etablera sig i den motionsinriktade livsstilen.
- Man strävar efter att ge varje barn möjlighet till åtminstone en hobby.
- Genom ett regelbundet motionsutövande förebyggs dropout- och dropoff-företeelser och skapas meningsfulla motionsmöjligheter för ungdomar i samarbete med motionsföreningarna.
- Tillgängligheten och nåbarheten för motionsmöjligheter främjas.
- Motionsförhållandena, bidragen och partnerskapen utvecklas i enlighet med stadens strategiska mål.

Kultur gör gott

I Åbo svarar både staden själv och den tredje sektorn för kulturproduktionen. Samarbetet mellan olika kulturaktörer är allt viktigare och detta stöds när man fattar beslut om bidragen. Stadens egna kulturtjänster möjliggör basutbudet av kultur som kompletteras av det fria fältet. Tröskeln för kulturtjänsterna ska sänkas ytterligare och den kundinriktade verksamheten ska förstärkas. Förutom kulturtjänsterna med låg tröskel som syns i människornas vardag behövs det också attraktiva toppproduktioner som ökar stadens attraktivitet för turister och konkurrenskraft.

Delmål:

- De kundinriktade kulturtjänsterna förstärks för att nå nya kundgrupper.
- Inom bibliotekstjänsterna främjar man läskunnighet hos personer i alla åldrar, livslångt lärande och ett aktivt medborgarskap.
- Museiverksamheten förnyas med inriktning på den upplevelsebaserade familje- och turistverksamheten.

- Inom museitjänsterna ökar man servicenivån och flexibiliteten för myndighetsverksamheten och möjliggör utvecklandet av den tidsmässigt skiktade stadsbilden.
- Åbos ställning som en dynamisk koncentration för konstmusiken och en scen för konstnärsgäster samt som en intressant samarbetspartner inom musikbranschen förstärks.
- Ändringar i servicebehovet förutspås, nya servicekoncept bearbetas och aktörer uppmuntras att lansera nya kulturevenemang och kulturfenomen.
- Verksamhetsförutsättningar för det fria kulturfältet främjas och samarbete utökas.
- Det totalrenoverade teaterhuset skapar Åbo stadsteater Ab förutsättningar för en mer kundinriktad och kostnadseffektiv verksamhet.
- Stadens kulturtjänster erbjuder kulturupplevelser på nationell och internationell nivå för stadsbor och turister.
- Produktioner förbereds och planeras på ett samordnat sätt och utnyttjas gemensamt på stadsnivå.
- Alla befolkningsgruppers möjlighet att ta del av kulturutbudet främjas.

Ett balanserat liv för barn och unga

Målet är att barn och unga blir aktiva stadsbor och bär sitt gemensamma ansvar. De ska ges likvärdiga möjligheter att delta i kultur-, motions- och fritidsverksamheten samt i ungdomstjänsterna och planeringen av tjänster. De förebyggande tjänsterna och den stimulerande verksamheten upprätthåller barns och ungas välbefinnande och hälsa.

Delmål:

- Barn och unga tas aktivt med i planeringen, beredningen och genomförandet av ärenden som gäller dem.
- De medel som den interaktiva demokratin erbjuder stöds och utnyttjas tillsammans med barn och unga.
- Staden skapar förutsättningar för en mångsidig ungdomskultur.
- Tyngdpunkten i ungdomsarbetet utvidgas från ordnandet av lokaler till utvecklandet av innehållet i ungdomsarbetet.
- Tjänsterna i lokaler som är i sambruk utvecklas.
- Det säkerställs att barn och unga vid behov får den vuxnas stöd och närvaro samt motionsinriktade och kulturella stimulanser.

Konkurrenskraft och hållbar utveckling

Programmet för Konkurrenskraft och hållbar tillväxt består av tre huvudteman:

1. Ett företagande och kompetent Åbo
2. Ett Åbo som påverkar och förnyas
3. Ett framväxande Åbo med miljö

I sektionen *Ett företagande och kompetent Åbo* har beskrivits stadens riktlinjer när det gäller att skapa förutsättningar för företagen och näringslivet och stöda innovationer, förnya sysselsättnings-

verksamheten samt förstärka den logistiska ställningen. I sektionen behandlas också stadens attraktionskraft som turiststad, evenemangsstad och kongresstad samt hur man kan förstärka Åbos ställning som Finlands mest attraktiva universitets- och studiestad.

I sektionen *Ett Åbo som påverkar och förnyas* har beskrivits hur staden förnyar sin egen verksamhet, hur ägarstyrningen effektivteras, hur användningen av lokalerna förnyas och vilka elektroniska servicekanaler som införs.

I sektionen *Ett framväxande Åbo med miljö* har beskrivits riktlinjerna för stadsbyggande, utvecklandet av centrum, målen för klimat- och miljöpolitiken samt tyngdpunkterna i och målen för boendet.

Under huvudteman har beskrivits de centrala strategiska riktlinjer som uppstått som ett resultat av strategiprocessen. Varje riktlinje har sin egen underrubrik under vilken det centrala innehållet beskrivs. Riktlinjerna preciseras i form av konkreta delmål.

2.4 Ett företagande och kompetent Åbo

Åbo konkurrerar inte bara på regional eller nationell nivå. Konkurrensen sker i allt högre grad även på internationell nivå. Det råder hård konkurrens om arbetsplatser, experter, företag, investeringar och invånare. För att nå framgång ska staden ha ett bra samarbete med invånare, företag, universitet, yrkeshögskolor och läroanstalter samt andra partner. Åbo vill vara en internationellt lockande och konkurrenskraftig stad vid Norra Östersjön där helheten är mer än summan av delarna.

Åboregionen har en mångsidig näringsstruktur som behöver högklassiga och flexibla företags- och innovationstjänster. Det bästa sättet att sköta sysselsättningen är att utveckla och stödja uppkomsten av nya företag, konkurrenskraften och tillväxten så att det uppstår en genuin och bestående efterfrågan på arbetskraft. Åbos logistiska läge i EU:s TEN-T-stamnätsskorridor (Trans European Network) och i tillväxtzonen som sträcker sig från Stockholm via Åbo och Helsingfors till S:t Petersburg innebär möjligheter för Åbo att utvecklas som en viktig logistisk knutpunkt.

Till Åbos speciella styrkor hör högklassiga universitet, yrkeshögskolor och andra läroanstalter. De stöder stadens kontinuerliga förnyelse genom att skapa förutsättningar för en bred kompetens och kreativitet. De 40 000 studerandena i Åbo är en viktig potential för staden och företagen.

Tillväxtfasen av den positiva strukturomvandlingen som sträcker sig fram till hälften av 2020-talet är en specialutmaning som ska beaktas genomgående i stadens näringspolitik och speciellt vid utvecklandet av utbildnings-, företags- och innovationstjänster. Den toppkompetens som företagens konkurrenskraft förutsätter ska tryggas på lång sikt i Åbo.

Med tanke på Åbos utveckling som turist- och kongresstad är Åbos historia, kulturtjänster, evenemangsverksamhet, skärgården, det havsnära läget och ån viktiga attraktions- och livskraftfaktorer.

2.4.1 Åboregionens konkurrenskraft och sysselsättning påskyndas genom att förnya de regionala närings- och innovationstjänsterna.

Framgången i Åboregionen bygger på ett planmässigt samarbete som genomförs på bred front med högskolorna och andra partner. Det centrala målet är att främja uppkomsten av innovationer och sysselsättningen. Innovationer är nödvändiga för att man ska kunna skapa ett miljövänligare samhälle och förbättra livskvaliteten, men de behövs också för att bevara och öka konkurrenskraften på den globala marknaden. En fruktbar grogrund för innovationer uppstår då man kombinerar forskningen, produktutvecklingen och kundaspekten på ett naturligt sätt. I och med att verksamhetsmiljön förändrats snabbt på grund av den positiva strukturomvandlingen läggs en särskild tyngdpunkt på att förstärka forskningstraditionen och utbildningen inom tekniken i Åbo.

Delmål:

- Regionens innovationstjänster produceras och utvecklas tillsammans med högskolor och andra partner.
- Utöver forsknings- och utvecklingsverksamheten utvidgas samarbetsplattformen Turku Future Technologies också att omfatta utbildningen samt infrastrukturutvecklingen inom utbildningen och forskningen så att man främjar förverkligandet av samarbetsavtalet Turun korkeakoulujen Osaamistehdas.
- Utöver allmänna innovationstjänster produceras också nödvändiga specialtjänster och utvecklingsplattformar för branscher vars verksamhet inleds eller utreds. Sådana branscher är den tillverkande teknologiindustrin, marinindustri, bioteknik, medicin, kemi, tillämpad ICT och hälso-, material-, logistik-, livsmedels-, mat- och turistbranschen samt den kreativa branschen.
- Staden fungerar som föregångare till plattformsekonomin genom att erbjuda utvecklingsplattformar som möjliggör uppkomsten av nya tjänster och produkter.
- Utvecklingen av regionens innovationsekonomi förstärks genom stadens egna upphandlingar och genom att fördomsfritt införa nya verksamhetsmodeller.
- Åbos ställning som en intressant stad för filmproduktioner förstärks.

2.4.2 Företagens verksamhetsförutsättningar förbättras genom att man förnyar de företags-tjänster som Åbo stad erbjuder.

Miljön där företagen verkar förändras ständigt. Snabbheten och smidigheten spelar en nyckelroll när det gäller att inrikta verksamheten och främja konkurrenskraften. Staden kan med sin egen verksamhet och sina egna tjänster stödja dessa mål avsevärt och påskynda tillväxten av en verksamhetsmiljö som är intressant även för internationella företag. Företagstjänster riktas till starka tillväxtbranscher vars sysselsättande effekt är på starkt uppgång.

Delmål:

- Man fortsätter att utveckla den mångsidiga näringsstrukturen i regionen genom att över en disk producerar flexibla kundorienterade och tidsenliga företags- och näringstjänster för företag som befinner sig i olika skeden av sin livscykel så att man tar hand om kundernas behov på ett heltäckande sätt.
- Företagstjänsterna och deras styrning förstärks utifrån företagen inom teknologiindustrin och marinindustrin.
- Stadens attraktionskraft som ett internationellt investeringsobjekt och företagsstad ökas och framhävs genom ett målinriktat och aktivt marknadsförings- och försäljningsarbete nationellt och internationellt.

2.4.3 Näringslivets konkurrensförhållanden förbättras genom att förstärka Åbos logistiska läge och logistik-tjänster

Den logistiska närheten är en kritisk framgångsfaktor för att näringarna, turismen samt studie- och kongresstaden ska kunna utvecklas. Utgångspunkten för utvecklandet av Åbos logistiska ställning är att staden ligger vid knutpunkten av de viktigaste trafik- och varuströmmarna inom Östersjöområdet. Åbo ligger i den nordliga tillväxtzonen och är en del av EU:s TEN-T-stamnätsskorridor (Trans European Network). Detta gör det möjligt för Åbo att utvecklas som logistisk knutpunkt där

alla trafikformer förenas med varandra smidigt och vars förbindelser och tjänster ger ett klart mer värde åt näringslivet i Sydvästra Finland.

Särskilt viktigt för utvecklingen är att få en snabb tågförbindelse mellan Åbo och Helsingfors. Att utvidga det enhetliga pendlingsområdet ger staden synergieffekter och förbättrar smidigheten på arbetsmarknaden.

Den positiva strukturomvandlingen ökar näringslivets behov av direkta flygförbindelser till Europa samt betonar vikten av den smidiga logistiken när det gäller att locka företag till regionen och göra fraktrafiken smidigare.

Delmål:

- För att uppnå utvecklingsmålen för TEN-T-stamnätsskorridoren fattar man nödvändiga nationella och lokala beslut om genomförandet av en direktbana mellan Åbo och Helsingfors, ringväg E18 och Åbo resecentrum.
- Det multimodala logistiksystemet som omfattar alla trafikformer utvecklas i enlighet med en utvecklings- och tillväxtplan som utarbetas separat.
- Flygtrafiken och omgivningen kring flygplatsen utvecklas som Finlands näst livligaste flygplats för att öka passagerar- och fraktrafiken.
- Man svarar på näringslivets ökande behov av flygförbindelser genom att aktivt hålla kontakt med operatörer i samarbete med näringslivsorganisationer och företag.
- Hamnen och dess utveckling stöds och dess konkurrenskraft tryggas genom ett partnerskapsarbete mellan de ledande aktörerna inom logistikbranschen.
- Det strategiska hamnsamarbetet vid sydvästkusten fortsätter.

2.4.4 Staden stöder sysselsättningen genom att förnya sysselsättningsverksamheten och öka invandrarnas arbetslivskontakter.

I och med att näringsstrukturen förändras måste staden kunna förnya sin sysselsättningsverksamhet. Samarbetet mellan olika aktörer som producerar sysselsättningstjänster i regionen spelar en nyckelroll när det gäller att förbättra sysselsättningen. På grund av den positiva strukturomvandlingen har efterfrågan på arbetskraft ökat snabbt. Matchningsproblemet på arbetsmarknaden förutsätter omfattande åtgärder.

Befolkningen som talar främmande språk flyttar till Åbo från många olika kulturer. Även variationen i kunnandet är klart större än hos finländarna i genomsnitt. Bland dem finns både toppexperter och helt utbildade människor. Åbo har möjlighet att utvecklas till en stad med mångkulturell kompetens och utbildning där arbetsgivarna rekryterar aktivt experter med invandrarbakgrund. Den kulturella mångfalden och internationalismen hör till Åbos speciella styrkor som man kan utnyttja när det gäller att öka näringslivets konkurrenskraft.

Delmål:

- Man söker nya, innovativa lösningar för att sysselsätta arbetslösa och stöder sysselsättningen av dem som utexaminerats från läroanstalter.
- Staden påvisar sin effektivitet som ordnare av tillväxttjänster bl.a. med hjälp av arbets- och näringsförsök.
- Staden söker tillsammans med utbildningsordnare och andra aktörer som främjar sysselsättningen och företagandet metoder för att höja sysselsättningsgraden och utnyttja kompetensen hos grupper som talar främmande språk.

- Staden ökar kännedomen om och växelverkan mellan den finländska kulturen och de kulturer som invandrarna representerar.
- Det säkerställs att de som flyttar till Åbo för att arbeta etablerar sig i Åbo och näringslivet i regionen.
- För internationella experter och deras familjer utarbetas ett servicepaket enligt principen om att få alla tjänster över en disk för att underlätta flyttningen.
- Staden ökar kommunikationen om sitt serviceutbud på engelska.

2.4.5 Åbo utvecklas som en viktig turist-, kongress- och evenemangsstad.

Betydelsen av turism, kongresser och olika evenemang är viktig för Åbo ur ekonomisk och sysselsättningssynpunkt. Kulturhuvudstadsåret skapade en utmärkt grund för att vidareutveckla den livliga evenemangsverksamheten som förstärker Åbos livskraft, attraktionskraft och invånarnas välbefinnande. Den ökade kännedomen om staden främjar också Åbos utveckling som kongressstad.

Den första uppfattningen om Åbo stad uppstår just via kongressbesök eller turismen. Uppfattningen om stadens attraktionskraft och livskraft påverkar kommande beslut vid valet av en studieplats, en arbetsplats eller en etableringsort för ett företag. Därför påverkar turismen, kongresserna och evenemangsverksamheten indirekt konkurrenskraften i hela den ekonomiska regionen.

Delmål:

- För att främja turismen från Ryssland utarbetar man en separat regional service- och marknadsföringsplan som syftar till att erbjuda resenärer bättre ryskspråkig service i större utsträckning.
- För att utveckla turismen utarbetar man en utvecklingsplan samt en separat regional marknadsföringsplan inklusive skärgårdsturismen.
- Sport-, hälso- och välfärdsturismen anknyts till en del av turistkonceptet.
- Med konceptet Kaikkia liikuttava Turku (Turku Future Sport) skapar man en framtid för välbefinnande, motion och idrott genom att sammanföra tjänsterna, forskningen, företagsamheten och innovationsverksamheten.
- Marknadsföringsåtgärder riktas till Sverige och speciellt till Storstockholm tillsammans med viktiga samarbetspartner för att öka kultur- och fritidsturismen.
- Evenemangsverksamheten utnyttjas i marknadsföringen av hela staden och dess tyngdpunkter är KulttuuriTurku, MeriTurku och YritysTurku.
- För att öka turismen året runt utvidgas evenemangsverksamheten också utanför sommarperioden.
- Staden söker aktivt internationella och nationella evenemang och kongresser i samarbete med universiteten, yrkeshögskolorna och näringslivet.
- Attraktionsevenemang som anknyter till stadskulturen produceras i ett brett samarbete inom staden samt på nationell och internationell nivå.
- För att turisterna ska kunna röra sig lättare i stadsområdet införs nya digitala tjänster och de utländska turisternas behov beaktas på skyltarna.
- Kongress- och evenemangsverksamheten kopplas tätare ihop med serviceutbudet av butiker och restauranger.

2.4.6 Åbos ställning som Finlands mest attraktiva universitets- och studiestad förstärks.

Universiteten och yrkeshögskolorna skapar en stark grund för regionens utveckling som en innovativ och konkurrenskraftig stad. Åbos 40 000 studerande är en viktig potential för företagen, handeln och staden. Förutom det högklassiga utbudet av universitet och yrkeshögskolor behöver den attraktiva studiestaden fungerande tjänster för studerande samt mångsidiga boendemöjligheter.

För att trygga den positiva strukturomvandlingen och konkurrenskraften på lång sikt satsar man i synnerhet på att stärka på mängden, kvaliteten och attraktionskraften inom den tekniska utbildningen.

Delmål:

- Nationellt och internationellt samarbete förstärks tillsammans med universiteten och yrkeshögskolorna. Ur stadens synvinkel prioriteras högskolornas gemensamma åtgärder och projekt.
- Man skapar förutsättningar för läroanstalternas, universitetens och yrkeshögskolornas sektorsövergripande utbildnings- och forskningssamarbete och utvidgar samarbetet mellan dem, staden och näringslivet.
- Staden utökar kommunikations- och marknadsföringssamarbetet mellan universiteten, yrkeshögskolorna och läroanstalterna.
- Staden förstärker Åboalumners kontakter med sin studiestad i samarbete med universiteten, yrkeshögskolorna och andra läroanstalter.
- Det gemensamma stadsforskningsprogrammet för Åbo stad och universiteten fortsätter. Internationella jämförelser görs i större utsträckning. Forskningsresultat utnyttjas vid utvecklandet av den egna verksamheten.
- Åbos attraktionskraft som universitets- och studiestad förstärks i samarbete med universiteten, yrkeshögskolorna och läroanstalterna. Man fortsätter med samarbetet Studiestaden Åbo tillsammans med staden, högskolorna och studerandeorganisationerna.
- Staden gör det möjligt för studerandena att ordna evenemang som en del av den livliga studiestaden.
- Utvecklandet av vetenskapsparken och campusområdena som anknyter till stadscentrumet fortsätter på ett planmässigt sätt så att identiteten, rollen och ställningen för Åbo innovationskoncentration förstärks.
- Staden utvecklar vidare Åbos mångsidiga och attraktiva studentboende och erbjuder de bästa förutsättningarna för studentboendet i Finland. Man tryggar boendemöjligheterna för internationella utbytesstuderande.

2.5 Ett Åbo som påverkar och förnyas

Stadsregionens konkurrenskraft, livskraft och attraktionskraft består av många olika faktorer. Staden ska genom sin egen verksamhet göra det möjligt att konkurrenskraften och välfärden ökar. Förutom staden deltar invånare, företag, universitet, yrkeshögskolor, läroanstalter och andra partner i förnyandet och utvecklandet av staden.

Staden utför sin grundläggande uppgift och förverkligar sina strategiska riktlinjer inom ramen för ekonomiska och andra resurser. En av de viktigaste frågorna är hur man kan hantera de begränsade resurserna och utnyttja dem så effektivt som möjligt. Produktiviteten kan endast öka om man ändrar på sina verksamhetssätt och det är därför organisationens förmåga att kontinuerligt förnya sig spelar en nyckelroll. Som utgångspunkt för förnyelsen är en genomskinlig verksamhet och ett informationsledarskap som stöds med moderna datasystem och genom att utnyttja dataanalys. Därför vill staden känna sina invånare och kunder bättre.

Digitalisering av tjänster och funktioner gör det möjligt att lätta på organisations- och kostnadsstrukturen och inrikta personalens tidsanvändning på mer krävande arbetsuppgifter. För invånare och kunder innebär detta bättre möjligheter att använda stadens tjänster oberoende av tid och plats. När man förnyar tjänsterna genom ett omfattande innovationssamarbete enligt principerna om öppenhet främjar man också uppkomsten av nya affärsmöjligheter och serviceformer. För att utvecklandet ska kunna ske effektivt behövs gemensamma metoder och verktyg på stadsnivå för att man ska kunna hantera utvecklingsarbetet.

Centrala element när det gäller att öka produktiviteten är också effektivisering av stadens lokalanvändning, en aktiv ägarstyrning och produktifiering av stödtjänsterna. De gemensamma spelreglerna garanterar att stadens resurser används på ett effektivt och ändamålsenligt sätt.

2.5.1 Staden ökar produktiviteten och förnyelseförmågan genom att främja innovationer.

För att man ska kunna lösa produktivetsutmaningarna behöver man nytänkande och samarbete. Genom att göra tillsammans och genom att våga prova på nya saker förnyas verksamheten. Samtidigt ökar också produktiviteten. Att främja innovationerna är en av de viktigaste metoderna varmed den offentliga sektorn kan klara sig framtidens utmaningar. När man planerar utvecklandet av verksamheten och upphandlingar genom ett omfattande samarbete skapar man samtidigt marknader och en grogrund för nya lösningar.

Delmål:

- Genom ett brett samarbete med stadens invånare, kunder och partner säkerställer man att de strategiska målen är enhetliga och förståeliga för alla parter.
- Man kommer överens om en ändamålsenlig arbetsfördelning och samarbetsmodeller så att man uppnår målen.
- Staden prövar modigt på nya servicemodeller och verksamhetssätt tillsammans med samarbetspartner.
- Staden utnyttjar systematiskt den respons som kommer från invånare och kunder vid planeringen och genomförandet av tjänsterna med hjälp av tjänstedesign.
- Staden definierar sina upphandlingar genom ett mer omfattande samarbete med anbudsgivare och slutanvändare.
- Stadens upphandlingsförfaranden genomförs så att de skapar möjligheter och sporrar till innovativa upphandlingar.

2.5.2 Resultaten förbättras genom ett bra ledarskap, nya verksamhetssätt och verktyg som stöder dem.

Resultatrik verksamhet innebär att målen uppnås på ett kostnadseffektivt sätt. När man gör rätt saker på rätt sätt så förbättras effekten och produktiviteten ökar. Att uppnå resultaten är en viktig utmaning för ledarskapet vilket förutsätter nytt tänkande och ny kompetens samt ändrade verksamhetssätt som man stöder genom att införa nya teknologiska innovationer. Genom ett väl lett och organiserat utvecklingsarbete säkerställer man att man gör rätt saker och förbereder och genomför utvecklingsprojekt högklassigt och kostnadseffektivt.

Delmål:

- Resultatrik verksamhet och mätbara mål betonas i all verksamhet.

- Med ett bra ledarskap säkerställer man att man koncentrerar sig på sådana saker som är viktigast med tanke på slutresultatet.
- Stadens ledningssystem, organisation och styrningsmodell utvärderas regelbundet och ändras om så behövs för att motsvara kraven på en förändrad verksamhetsmiljö.
- Man säkerställer en förändring i verksamheten genom att aktivt utnyttja digitala verktyg enligt de enhetliga spelreglerna på stadsnivå.
- Staden inför en utvecklingsmodell på stadsnivå och enhetliga arbetssätt och verktyg som stöder utvecklingsarbetet.
- Staden utser strategiska spetsprojekt varmed man främjar centrala strategiska mål. Därvid vill man satsa särskilt på deras genomförande och resurstilldelning.

2.5.3 Digitala tjänster utvecklas genom ett brett och öppet samarbete.

Staden utvecklar sina servicekanaler och digitaliserar sina tjänster på ett omfattande sätt genom att utnyttja den bästa praxisen och det riksomfattande samarbetet. Data som genereras av datasystemen och gränssnitt öppnas så att medborgare och företag kan använda dem. På så sätt möjliggör staden nya affärsmöjligheter och främjar uppkomsten av mervärdestjänster. När man utvecklar digitala tjänster samt ökar tillgången till öppna data och sam användningen av data måste man beakta olika dataskyddsaspekter. Stadens invånare, kunder och intressentgrupper måste vara övertygade om att kommunikationen med staden bygger på en förtroendefull miljö, regler, integritet och dataskydd.

Delmål:

- Man ökar kundernas självservicemöjligheter genom att erbjuda digitala tjänster som är oberoende av tid och plats.
- Det skapas en styrningsmodell för tjänster och kundrelationer som hjälper staden att på ett kostnadseffektivt sätt erbjuda tjänster som bättre motsvarar invånarnas, kundernas och intressentgruppernas behov.
- Man kommer överens om principerna på stadsnivå när det gäller gränssnitt och öppna data och dessa principer följs vid all utveckling av ICT och upphandlingar.
- Data, tjänsterna, systemen och datakommunikationen skyddas med hänsyn till dataskyddsbestämmelserna så att alla parter kan lita på kvaliteten på och funktionaliteten för tjänster och data samt på dataskyddet.
- Vid utveckling av datasystemen och upphandlingar följs principerna för helhetsarkitekturen inom den offentliga förvaltningen.

2.5.4 Bättre ledarskap och beslutsfattande stöds genom att förbättra informationshanteringen

Stadens egen produktionsverksamhet ska ledas så att det grundar sig på en högklassig information om produktionsfaktorer och användning av tjänsterna. Detta förutsätter att datasystemen utvecklas så att uppgifterna om sektorspecifika tillämpningar är kombinerade med den uppdaterade ekonomiska informationen.

När informationshanteringen utvecklas så att informationen kan kombineras över organisations- och datasystemgränserna blir det möjligt att det uppstår en helt ny information. Den nya informationen kan användas för att förbättra produktiviteten för stadens egen verksamhet men också för att producera bättre kundservice och för att möjliggöra nya affärsmodeller.

Delmål:

- Det utvecklas kostnads- och produktionskalkylen så att de bättre stöder uppföljningen av de mål som man kommit överens om och de behov som stödet för beslutsfattandet har.
- Det utvecklas bättre metoder för att utvärdera förändringar i verksamhetsmiljön och för att producera högklassig information till stöd för beslutsfattande och ledning.
- Man ökar kompetensen inom dataanalys genom att utbilda stadens egen personal samt genom att utnyttja partnerskap.
- Man ökar värdet på data som ägs av staden genom att skapa ett koncept för den cirkulära dataekonomin som går ut på att utnyttja den redan existerande informationen på ett effektivare sätt.
- Man skapar en digital dataplattform där de som producerar, bearbetar och utnyttjar information möts.
- Med hjälp av partnerskap stöder man aktivt uppkomsten av ett ekosystem som bygger på utnyttjandet av data.

2.5.5 Den effektfulla ägarstyrningen förbättras genom att förstärka det koncernaktiga verksamhetssättet

Staden är en aktiv ägare som styr koncernsammanslutningarna utifrån deras verksamhetskaraktär. Staden definierar tydligt sina mål som ägare samt de gällande förväntningar som ställs på koncernsammanslutningarna vid den ifrågavarande tidpunkten.

Delmål:

- Man förstärker det koncernaktiga arbetssättet genom att skapa en gemensam årsklocka för ledningen och ett verksamhetssätt där ägaren ställer upp tydliga mål för bolagen.
- Hur effektfull ägarstyrningen är definieras utifrån karaktären av bolagets affärsverksamhet.
- Det utarbetas tydliga verksamhetsmodeller och roller för ägarstyrningen.
- Det möjliggörs och förutsätts att koncernsammanslutningarna samarbetar med varandra vilket kan ge produktivets- och synergifördelar.
- Upphandlingsförfarandena och anvisningarna för användningen av stödtjänsterna förenhetligas på ett ändamålsenligt sätt.
- Det skapas samarbetsforum och -former så att hela koncernen kan dra nytta av de bästa praktiska lösningarna.

2.5.6 Stadens grundläggande verksamhet förbättras genom att förbättra stödtjänsternas kvalitet och kostnadseffektivitet

Staden ansvarar för de differentierade stödtjänsternas kvalitet och konkurrenskraft genom att produktifiera alla stödtjänsterna. Vid produktionen av stödtjänsterna koncentrerar man sig på sådana tjänster som är väsentliga med tanke på stadens verksamhet.

Delmål:

- Servicecentralernas serviceprodukter produktifieras och kostnadsberäkningen som förutsätts av serviceledningen utvecklas.

- Produktionen av stödtjänsterna organiseras på ett sätt som är ändamålsenligt för staden.
- Stödtjänsterna organiseras på ett högklassigt sätt och till konkurrenskraftiga priser.
- Stödtjänsternas produktivitet förbättras kontinuerligt.

2.5.7 Användningen av lokaler effektiveras genom att förnya verksamhetsmodellerna

Staden söker nya arbetsätt och organiseringsmodeller för tjänster som gör det möjligt att effektivera användningen av lokalerna. Genom att koppla ihop planeringen av lokalerna med planeringen av verksamheten säkerställer man att lokalerna uppfyller de behov som verksamheten ställer på ett kostnadseffektivt sätt.

Delmål:

- Antalet lokaler som staden har till sitt förfogande minskas så att man förändrar verksamhetssätten, utnyttjar nya teknologier och ökar antalet samserviceställen.
- Vid lokallösningar utnyttjar staden i första hand det lokalbestånd som staden äger antingen direkt eller indirekt och ökar sam användningen av lokalerna.
- Staden avstår i snabb takt från de lokaler som staden inte använder längre och de resurser som frigörs riktas till det befintliga lokalbeståndet.
- Staden ser till att värdet av lokalbeståndet bevaras och reparationsskulden minskar.
- Staden använder olika besittningsformer för lokaler och genomförande- och underhållsmo- deller för att effektivera kapitalanvändningen och hantera riskerna.

2.5.8 Strategisk kommunikation och marknadsföring genomförs på stadsnivå med ett enhetligt innehåll och utseende

Syftet med kommunikationen är att berätta invånarna om innehållet i strategin och därigenom bidra till att strategin förankras i den praktiska verksamheten. Visionen i Åbo stads strategi är den ledande principen för kommunikationen och marknadsföringen. Utifrån den definieras de centrala strategiska målen och målsättningarna som alla invånarna i staden med stolthet kan anamma. Kommunikationen spelar också en central roll när det gäller att leda staden internt och stödja intressebevakningen.

Delmål:

- Man ser till att stadens ledning får tillräckligt med kommunikativt stöd.
- Digitaliseringen och invånar- och kunddata utnyttjas i stor utsträckning vid planeringen, genomförandet och utvärderingen inom kommunikationen och marknadsföringen.
- Kommunikationen och marknadsföringen genomförs planmässigt, systematiskt och mätbart för olika målgrupper.
- Tyngdpunkten i marknadsföringen och kommunikationen här hemma ligger på Åboborna och området för Finlands tillväxttriangel.
- Den internationella marknadsföringen och kommunikationen fokuserar på Östersjöområdet.
- Samma kommunikativa utseende används konsekvent i all kommunikation och marknadsföring inom staden.

- De viktigaste ärendehelheterna med tanke på intressebevakningen identifieras och de betonas i kommunikation och marknadsföring.

2.6 Ett framväxande Åbo med miljö

Staden blir aldrig färdig. Man bygger staden genom att kontinuerligt förnya och utvidga den. Det aktiva byggandet som innebär både ett målmedvetet nybyggande och kompletteringsbyggande har alltid varit ett av kännetecknen för en växande stad. Att staden utvecklas i omfattande helheter stöder näringslivets konkurrenskraft och invånarnas trivsel.

Den klimatmedvetna stadsutvecklingen förutsätter ett mer hållbart sätt att bygga och en ny slags innovativitet i all verksamhet från områdesplanering till reparationsbyggnad. Värdet av denna insikt och kompetens betonas när man skapar en framtida samhällsstruktur.

Åbos läge vid ån, havet och nära skärgården erbjuder en unik attraktionsfaktor för stadens tillväxt. Attraktionskraften förstärks av den värdefulla och mångformiga naturmiljön samt den historiska bebyggda miljön i Finlands äldsta stad. Genom att utnyttja dessa styrkor bär staden sitt ansvar för bevarandet av såväl naturmiljön som kulturmiljön.

Den positiva strukturomvandlingen orsakar ett starkt behov av att utveckla tjänsterna som är kopplade till stadsstrukturen bl.a. inom boende- och mobilitetstjänster. Stadsplaneringen och byggandet ska kunna svara på de utmaningar som uppstår i och med tillväxten på alla nivåer och delområden.

2.6.1 Man skapar förutsättningar för tillväxten genom att utveckla staden i stora områdeshelheter.

Genom att utveckla staden i stora konkurrenskraftiga områdeshelheter effektiviserar man användningen av allt knappare resurser, förbättrar förutsägbarheten för områdets utveckling, möjliggör höjningen av kvalitetsnivån för planeringen och ökar intresset och synligheten för utvecklingsprojekt. Samtidigt förbereder man sig på en ökning av befolkningen och antalet arbetsplatser som på grund av den positiva strukturomvandlingen är kraftigare i Åboregionen än i de andra stora städerna. De internationellt betydande placerarnas intresse för investeringar är en av nycklarna till den framgångsrika tillväxten. De som placerar i fastighets- och stadsbyggandet är särskilt intresserade av klara helheter som har en enorm utvecklingspotential. Stora helheter som utvecklas på lång sikt är också mer gynnsamma objekt för ett resultatrikt partnersamarbete.

Delmål:

- Målen för stadsutvecklingen och deras genomförande anknyts till en del av stadens spetsprojekt.
- Till strategiska markanvändningsprojekt utses förutom utvecklandet av centrumområdet fem viktigaste områdeshelheter som alla stöder Åbos ställning som en del av den nordliga tillväxtkorridoren: Slottsstaden som utvidgar centrumområdet mot havet, Campus och Vetenskapsparken samt därtill hörande Det föränderliga markanvändningsområdet för Österås, Den smarta och hållbara stadsdelen Skansen samt Logi City och Blue Industry Park för flygplatsen, logistiken och produktionsbranscherna.
- Till de strategiska markanvändningsprojekten anknyts servicekanal- och teknologilösningar för den smarta staden samt ett mångsidigt Living Lab-tänkande ända sedan planeringsstarten.
- Särarten för utvecklingsobjekten utnyttjas inom kommunikation och marknadsföring ända sedan projektets start.
- Staden svarar aktivt för utvecklandet och värdet av sin fastighetsegendom.

2.6.2 Stadscentrumets livskraft ökas genom brett samarbete

Stadens livskraft utgår från centrumet. Stadens centrum speglar stadens framgång, välfärd och konkurrenskraft, och därför bör den kunna förnya och utveckla sig själv kontinuerligt. På en riksfattande skala har Åbo unika möjligheter att utveckla stadscentrumets kommersiella och kulturella dragningskraft. Centrumområdets verksamhetsförutsättningar stärks av den ring av områden som omgiver innerstaden ända från Linnanfält till Österås. Dessa områden förnyas och stödjer sig på centrumområdet.

Delmål:

- Centrumområdets konkurrenskraft som ett attraktivt kluster för affärs- och kultur- och turism förbättras genom nödvändiga investeringar och samarbete.
- En verksamhetsmodell för utvecklingen av centrum utarbetas och marknadsföring i anknäring till den genomförs genom ett omfattande samarbete med näringslivet och andra aktörer.
- Centrumområdets ställning som stadsbornas gemensamma, levande och trivsamma vardagsrum, utvecklas genom att man förbättrar de högklassiga offentliga stadsrummen och promenadbetonade områden i synnerhet vid åstranden, på Köpmansgatan, i Saluhallens kvarter och i Fortunakvarteret.
- Miljön och funktionaliteten i området kring Salutorget får ett värdigt lyft.
- För att göra området mer lockande året om, skapar man täckta stadskvarter och lättillgängliga rutter mellan kvarteren.
- I utvecklingen säkerställs förutsättningarna för ett livligt kulturliv och livskraftig evenemangsproduktion i stadsrum i centrumområdet bl.a. genom att skapa tillståndsanvisningar och tjänster med låg tröskel.
- Invånarnas behov av ett rent, tryggt och lugnt centrum tas i beaktande.
- Utvecklingen av handeln stöds på ett sätt som stödjer centrumets livskraft.
- Centrumområdets tillgänglighet och möjligheter till att röra sig smidigt med alla färdmedel säkerställs och därtill förbättras förutsättningarna för att gå och cykla i centrumområdet.
- Kollektivtrafiken förnyas enligt Centrumvisionen.

2.6.3 Morgondagens byggande främjas genom utvecklande av enhetlig av markanvändning och en verksamhetsmodell som betonar fördomsfria partnerskap och samarbetsmodeller.

Stadsutvecklingens kvalitet och dragningskraft ökar genom samarbete och partnerskap. Aktiveringen av stadsborna och företagen samt nya teknologier ger möjligheter till utvecklingsstigar som är hållbara ur den kommunala ekonomins perspektiv. Samtidigt utnyttjas resurser och kompetens på ett bättre sätt och man säkerställer att utvecklingsarbetet motsvarar både stadens mål och aktörernas behov.

Samarbetet kan utnyttjas även i markpolitiken. Markförvärv är svårt för Åbo på grund av splittrat markägarande och därför är det klokt att utveckla staden även genom markanvändningsavtal och eventuella arrangemang för utvecklingsområden.

Delmål:

- I styrmodellen för markanvändningen framhävs och utvecklas ett heltäckande projektaktigt arbetssätt som sträcker sig över gränserna.
- Genom partnerskap och samarbeten höjs stadsmiljöns kvalitet. Partnerskapet utvecklas vidare så att det gäller hela processen från planeringsfasen till upprätthållande av den byggda miljön och servicekanalerna.
- Staden anskaffar vid behov till sitt förfogande råmark och främjar byggande genom markanvändningsavtal.
- På nya områden erbjuds aktivt utvecklingsplattformar och aktörer uppmuntras till att tänka innovativt och söka nya lösningar.
- Genom väl genomförd öppen delaktighet stärks den gemensamma visionen av hur stadsmiljön ska se ut.
- Som grund för påbörjandet av projekten utarbetas i ändamålsenlig utsträckning förutredningar, utgående från vilka man kan utvärdera projektens ekonomiska och funktionella helhetsverkningar.
- I projekten och på områdena säkerställs en ändamålsenlig och tillräcklig dimensionering av och kvalitetsnivå på miljöbyggande och infrastruktur.

2.6.4 Stadsstrukturens funktion och livskraft stärks genom kompletterande byggande

Stadens tillväxt och kompletterande byggande styrs att bli en del av den nuvarande samhällsstrukturen eller i dess omedelbara närhet. Genom skapandet av en enhetlig stadsstruktur uppnås många fördelar. Kostnadseffektiviteten för ordnandet av tjänsterna förbättras när man kan stödja sig på det existerande servicenätverket. Nyttjandet av kommunalteknikens investeringar blir mer effektivt, trafikutsläppen minskar och stadsborna sparar tid i trafiken.

I denna kontext menas med kompletterande byggande i första hand regionalt kompletterande byggande.

Delmål:

- Stadsstrukturen enhetliggörs på ett mångsidigt sätt så att den motsvarar önskningskrav angående boende och näringslivets behov.
- Betoningen på stadens tillväxt riktas mot centrum och inom den zon för stadsförnyelse som omger centrum på kollektivtrafikens utvecklingsstigar.
- Stadsstrukturens tyngdpunkt utvidgas i och med att stadsstrukturen utvecklas mera mot havet.
- På stadsområden där boendet blir allt tätare, betonas kvaliteten av den byggda stadsmiljön.

2.6.5 Stadens konkurrenskraft ökas genom att erbjuda lockande boende till alla

Mångsidiga och dragningskraftiga alternativ för boende är vid sidan av arbetsplatserna en central konkurrensfaktorn i lockandet av ny kompetens och nya invånare till staden. Åbo fortsätter att prova nya alternativ för boende med allt från flytande bostäder till loftbostäder samt tätt och lågt byggda småhusområden till högt byggda moderna lösningar. Det viktigaste är att hitta fungerande modeller som motsvarar boendeönskemålen för studerande som avslutar sina studier, personer i arbetsför ålder, barnfamiljer samt äldre. Genom att utveckla olika boendeformer och ägarmodeller

samt genom att stödja genomförandemodellerna är det möjligt att för sin del erbjuda lösningar till det byggttryck som uppstått i och med en positiv strukturförändring.

Enligt avsiktsförklaringarna för markanvändning, boende och trafik bör även en balanserad fördelning av olika boendeformer enligt område främjas.

Delmål:

- Mångsidigt bostadsbyggande och utveckling av bostadsproduktionen stöds så att detomtresser som överläts motsvarar tre års bostadsproduktion.
- Regler och normer beroende på prövning, som på ett onödigt sätt höjer kostnaderna för boende, ska upplösas.
- Staden agerar vid behov aktivt för att säkerställa att utbudet av ägar- och hyresbostäder motsvarar efterfrågan.
- Befolkningens snabba åldrande tas i beaktande i planeringen av bostadsområden och ålders möjligheter att bo kvar hemma stöds.
- Utbudet av mångsidiga boendeformer och billigt bostadsbestånd som motsvarar den åldrande befolkningens behov säkerställs.
- Ordnandet av specialboende planeras heltäckande på ett sådant sätt att en balanserad fördelning av special- och hyresboende på stadsområdet främjas.
- Den rörliga arbetskraftens boendebehov stöds genom utvecklingen av mångformiga verksamhetsmodeller tillsammans med samarbetsparter.

2.6.6 Mot en kolneutral stadsregion genom klimat- och miljöpolitiska åtgärder 2029

Städerna och stadsregionen har en central roll i det globala motverkandet av klimatförändringen och hur mål för förberedelser inför förändringen har förverkligats. Åbo är en av de globala föregångarstäderna inom klimatpolitiken och har redan länge verkat i en roll större än sin proportionella storlek då det gäller förbättringen av Östersjöns situation. Den mångformiga naturmiljön i Egentliga Finland utgör en betydande styrka för staden, och denna bör skyddas allt mer och långsiktigt och med kontinuerligt förnybara hållbara verksamhetssätt.

Energisektorn står fortfarande för den största delen av växthusutsläppen i Åboregionen. Energisystemet i Åbo genomgår dock en betydande reform som resulterar i beredskap att ta i bruk kolneutral energi redan under 2020-talet. I den kombinerade och koncentrerade produktionen av värmee energi och el flyttas tyngdpunkten allt mer till förnybara bränslen. Lokalt förnybara lösningar blir allt mer ofta förekommande i produktionen av både el och värme. I ett smart och ännu mer effektivt energisystem än det nuvarande, skapar koncentrerad och utspridd produktion, lagring och användning tillsammans ett optimerat energisystem. Därför satsar vi i omfattande grad även på att ta tillvara spillenergi, lagra energi, energieffektivitet i den byggda miljön samt smart och mångriktad distribuering och användning av energi.

Ambitiös klimatpolitik och smart användning av resurser är trumfkort som internationellt ökar intresset för staden och området som ett investeringsobjekt samt som utvecklingsverksamhetens placementsort. Genom att värna om resurseffektiviteten ökas den ekologiska hållbarheten men nyttorna syns även i att det ekonomiska och sociala välbefinnandet ökar. Energieffektiviteten förbättras, utsläppen minskar, den lokala ekonomin får ett uppsving och självförsörjningen ökar.

Delmål

- Åbo stad utarbetar planen Kestävän energian ja ilmaston toimintasuunnitelman (ung. Verksamhetsplan för hållbar energi och klimat). I planen ingår åtgärder för att minska växthusutsläppen i Åboregionen före år 2029 med minst 80 % jämfört med nivån år 1990, samt mellanliggande mål och uppföljning enligt styrelseperioderna 2021 – 2025 – 2029.
- Staden värnar om kollagret i jordmånen och växtligheten genom att sträva efter att bevara skogsområden, grönområden, åkrar, växtlighet och genom att prioritera naturvänliga behandlingar på planteringsområden.
- Man satsar starkt på energieffektivitet och på att öka produktionen av förnybar energi både genom koncernens egna handlingar och genom att aktivt uppmuntra företag, gemenskaper och medborgare att investera.
- Växthusutsläppens effekter och energiförbrukningen under hela livscykeln beaktas i Åbo stads och stadskoncernens egna lokalitets-, fastighets-, infrastruktur- och fordonsinvesteringar samt då det är tillämpligt även i övriga investeringar och anskaffningar.
- Byggnader i Åbo styrs allt hårdare mot att ha låga utsläpp både då det gäller energi- och trafiklösningar.
- Vid sidan av motverkandet av klimatförändringen beaktas även åtgärderna för förberedelser inför klimatförändringen i all planering och byggande med särskild betoning på dagvatten.
- Bevarandet av värderingar i anknytning till en naturmiljö som är unik i sin mångformighet stöds aktivt och möjligheter att uppleva natur främjas genom hållbara och skyddande åtgärder även i en stadsmiljö. I genomförandet av detta utnyttjas de senaste forskningsrönen.
- Bostadsbeståndets energieffektivitet förbättras och smarta egenskaper i byggnaderna i bostadsbeståndet utvecklas.
- Andelen förnybara energiformer ökas och smarta lösningar i energisystemet utvecklas på särskilt utvalda nya områden, som fungerar som pilotprojekt då det gäller implementera reformerna på ett större område.
- Inom elproduktionen uppmuntras lösningar som lämpar sig för förhållandena och baserar sig på solenergi.
- Kloka lösningar i valen av resurser och material vidgas att genomgående omfatta förfaringssätt, byggnads- och jordmaterial.
- Man stödjer att smart resursanvändning i byggande lyfts fram som en konkurrensfördel för ny affärsverksamhet.
- Cirkulär ekonomi främjas genom att öka materialåtervinningen av samhällsavfall och den kompletterande lokala nyttoanvändningen av energi.
- Staden förbereder sig i sin verksamhet på fenomen som orsakats av klimatförändringen.

2.6.7 Med tanke på naturen hållbar och trygg trafik och rörlighet främjas genom att utnyttja den enhetliga stadsstrukturen

I Åbo rör man sig smidigt med alla trafikformer. I utvecklingen av stadens trafik är fokus riktat till gång- och cykeltrafik och regional kollektivtrafik. En tyngdpunkt är stödandet av allt mer omfattande användning av miljö- och klimatvänliga teknologier.

För Åbo är det betecknande att ha en stadsstruktur, i vilken ett stort antal människor bor på kort avstånd från stadens centrum. Tack vare den enhetliga stadsstrukturen är det smidigt att röra sig runt staden. Detta är en attraktionsfaktor för Åbo.

Inom klimatpolitiken är det också viktigt att utveckla möjligheter för rörelse i staden. Trafiken producerar ca en femtedel av växthusutsläppen i Åboregionen.

Delmål:

- Genom att utveckla stads- och servicestrukturen stödjer man att ett nödvändigt behov att röra sig minskas både i Åboområdet och stadsregionen genom regionalt samarbete och avtal om markanvändning, boende och trafik.
- Hörnstenarna i innehållet i trafiksystemet är alla trafikformers förenlighet, trafiksäkerhet samt en minskning av trafikutsläppen.
- Åbo är en aktiv aktör i valen av linjeringar för det regionala trafiksystemet.
- Kollektivtrafiken utvecklas ur ett regionalt perspektiv så att den blir så användarvänlig som möjligt i den vardagliga trafiken och arbetsresetrafiken.
- För hälsan viktig vardagsmotion främjas på innerstadsområdet genom att rutterna för skol- och arbetsresor för fotgängare och cyklister utvecklas.
- Staden betonar i sina anskaffningar som anknyter till rörlighet ett miljöperspektiv samt smarta och klimatvänliga teknologier och ett rörlighet som service-förhållningssätt.
- Ett resecenter förverkligas som stärker stadsstrukturella förutsättningar för hållbar trafik och rörlighet.
- På utmaningar som den ökande service- och distributionstrafiken ger upphov till svarar man med åtgärder som på ett innovativt sätt förbättrar smidigheten.

2.6.8 Innovativ nyanvändning av det gamla byggnadsbeståndet ökas genom att kreativt kombinera gammalt och nytt byggande

Åbo är Finlands äldsta stad. Åbos utveckling mot att bli en internationellt ledande förebild inom stadsbyggande främjas av den historiskt unika kulturmiljön och innovativ nyanvändning av byggnader i anknytning till denna.

Betydelsen av reparationsbyggande ökar kontinuerligt inom byggnads- och fastighetsbranschen. Åbo har därmed möjligheter att på en mer allmän nivå bli ett kompetenscentrum för reparationsbyggande. I bred förståelse representerar nyanvändningen av det äldre byggnadsbeståndet och renoveringskompetens även resurs- och materialeffektivitet.

Delmål

- Man främjar att det gamla byggnadsbeståndet utvecklas för användning inom kultur, turism och näringslivsverksamhet.
- I arkitekturen betonas medvetenhet om den historiska kontinuiteten samt ett harmoniskt sammanförande av gammalt och nytt.
- I reparations- och kompletteringsbyggande främjas kompetensen hos aktörerna i Åboregionen på ett naturligt sätt genom att utnyttja industriella byggsätt, såsom stål- och modulbyggande samt kompetens inom träbyggande.
- Åbo verkar aktivt i utvecklingen av de riksomfattande bestämmelserna för reparationsbyggande på ett sådant sätt att renovering av gamla byggnader blir ett allt mera lockande alternativ som kan genomföras med rimliga kostnader.
- Den historiska miljön görs synlig för stadsbor och turister genom att miljöerna används på nya sätt samt genom olika evenemang och tillfällig användning av miljöerna.

2.6.9 Stadens dragningskraft ökas genom att vattnets och stadsnaturens tillgänglighet samt ekologiska kvalitet framhävs

Havet och vattnet är utöver historien det som gör Åbo unikt och som skiljer staden åt från andra städer. Vattnets tillgänglighet är en faktor som ökar dragningskraften även annanstans än vid åstranden och på öarna. Vid sidan av boende, fritid och turism är det en framgångsfaktor också för affärsverksamhet som anknyter till havet. Vattnet dragningskraft lyfts fram som en ett element för konkurrenskraft med tanke på stadens dragningskraft, i allt från planering till marknadsföring.

Delmål:

- I åtgärder som rör stadsborna, turister och näringslivet betonas den dragningskraft som vattnet utgör.
- Mål som anknyter till Aura å och havet främjas aktivt.
- Möjligheter till havsnära boende utvecklas genom arkitektoniskt ambitiösa planer och lösningar.
- Ur nationalstadsparken och -naturen söker man aktivt efter ett uppsving för stadens dragningskraft.
- Den gröna axel som skapas på nationalstadsparkens område och det gröna nätverk samt ekologiska stigar i anknytningar till detta utvecklas så att de främjar naturens mångformighet. Den närliggande naturen bör vara så tillgänglig som möjligt för stadsborna.
- Åbo stad utarbetar ett program som stödjer bevarandet och utvecklandet av uppskattningen och värderingen av naturmiljön.
- Staden tar initiativ till åtgärder som skyddar Östersjön enligt Östersjöutmaningen, vars mål är att förbättra vattendragens, småvattens och kustvattens tillstånd.
- Dagvatten beaktas enligt stadens dagvattenprogram i all planering och allt byggande. Åtgärderna ökar trivseln i boende och hjälper för sin del med förberedelser inför klimattförändringen.
- Turismens infrastruktur vid åstranden och på havsstränderna görs till ett enhetligt utvecklingsmål och samtidigt utvecklas främjandet av skärgårdens tillgänglighet.
- Staden fungerar som en möjliggörande aktör då det gäller aktivt ibruktage av stränder som frigörs.

2.6.10 Fungerande och trygg vardag stöds med god planering av stadsmiljön och servicekanalerna

En balanserad utveckling av bostadsområdena som förebygger segregering ökar trygghet och kulturell rikedom. Därför lönar det sig att satsa på dessa. I Åbo hittas till sin miljö och till sitt bostadsbestånd några av de mest internationella och högklassiga förorterna i hela landet. Gynnsam utveckling bör stödjas särskilt nu då förorterna börjar bli så gamla att grundläggande renoveringar snart är aktuella.

Genom god planering av stadsmiljön och servicekanalerna görs livet allt mer smidigt och rikt med små satsningar. En smidig vardag är en konkurrensfördel. Genom kompletterande byggande säkerställs att de närliggande tjänsterna bevaras, vilket för sin del underlättar att äldre bor hemma.

I en allt tätare stadsstruktur ökar betydelsen av kvaliteten, inte till så stor del storleken, på offentliga och halvoffentliga lokaler. Särskilt grönanläggningarna och trädbeståndet i staden har i undersökningar konstaterats vara den faktor som har störst betydelse när det gäller främjande av trivsamt stadsboende.

Delmål:

- I en allt mera tätbebyggd stad satsar man på mångsidiga offentliga stadsutrymmen och grönanläggningar.
- Stadsmiljöns dragningskraft året runt ökas genom att förverkliga glastäckta eller utrymmen som på annat sätt lämpar sig för användning året runt.
- Stadsbyggande knyts an till att stödja stadsbornas aktivitet, rörelse och frivilliga värnande om trivsel och välbefinnande.
- Stadsmiljöns säkerhet och renlighet sköts systematiskt och genom att utan dröjsmål ingripa i missförhållanden eller fel.
- Stadsmiljön utvecklas ständigt med principen att en hinderfri miljö är en bättre miljö för alla.
- Stadsdelarnas enhetlighet stöds genom att erbjuda mångformigt byggande och mångsidiga funktioner, lösningar och bruksformer för boende.
- Man främjar stärkandet av den regionala identiteten och gemenskapen samt samarbete mellan stadens olika aktörer genom att stödja genomförande av gemensamma utrymmen i såväl nybyggande som reparationsbyggande.
- Man söker efter och provar aktivt planeringslösningar som motsvarar barnfamiljernas behov och ökar intresset för boendet.

3 Bilagor

3.1 Bilaga 1: Mätare

Nedan beskrivs stadsnivåns centrala indikatorer som beskriver hela stadens välbefinnande och aktivitet samt utvecklingen av konkurrenskraft och växande på längre sikt. De utgörs i huvudsak av nationell statistik, för vilka man för det mesta hittar jämförelsetal även i andra städer. Eftersom indikatorerna beskriver stadens utveckling genom mellanliggande mål, inverkar på utvecklingen av mätarna utöver stadens egna åtgärder, på ett betydande sätt även förändringar som uppstår i stadens externa verksamhetsmiljö. Inga målvärden ställs upp för indikatorerna på stadsnivå, utan deras syfte är att beskriva förändringens riktning.

I samband med strategihelhetens årliga granskning kan indikatorerna till lämpliga delar bearbetas, ifall förändringar i verksamhetsmiljön så kräver.

Indikatorer som beskriver stadens välfärd och aktivitet

Mätarens namn	Förklaring
Segregation av olika områden	Arbetslöshet och antalet personer som talar ett annat språk.
Utbildningsnivå hos de som talar ett annat språk	Andelen av den befolkning som fyllt 15 år som avlagt en examen efter den grundläggande utbildningen
Ungdoms- och långtidsarbetslöshet	Antalet ungdoms- och långtidsarbetslösa.
Kommunens allmänna grad av låginkomsttagare	Graden av låginkomsttagare beskriver den andel av befolkningen som understiger gränsen

	för inkomster för låginkomsttagare. Lågin- komsttagare är personer vars inkomster un- derstiger 60 % av medianinkomsterna.
Barns och ungas upplevda hälsa	Procentandel som upplever sitt hälsotillstånd som antingen medelmåttigt eller dåligt.
Behovet av barnskydd	Procentandel av den 0–17-åriga befolkningen som är klienter hos barnskyddet.
Kostnader för barnskyddet	Barnskyddets kostnader i euro per invånare i åldern 0–17 år.
17–24-åringar som blivit utanför utbildnings- nätet	Procentandel av befolkningen i motsvarande ålder som blivit utanför utbildningsnätet
Kommunandel för arbetsmarknadsstödet	Kommunerna finansierar hälften av arbets- marknadsstödet som betalas till personer som varit arbetslösa över 500 dagar. Fpa uppbär kommunandelen av kommunerna för finansie- ringen av arbetsmarknadsstödet.
Personer som får invalidpension	Procentandel av den 16–64-åriga befolkningen som får invalidpension.
Andelen personer över 75 år som bor hemma	Andelen personer över 75 år av befolkningen i samma ålder som bor hemma
Sjukdomsindex, ålderstandardiserat	Syftet med sjukdomsindexet som Institutet för välfärd och hälsa tagit fram är att vara en mä- tare för variationen i utvecklingen och före- komsten av sjukdomar i olika och enskilda reg- ioner. Indexet består av sju sjukdomsgrupper och fyra synvinklar som på olika sätt betonar sjukdomarnas betydelse.
Antalet personer som fått utkomststöd	Procentandel av invånarna som fått utkomst- stöd under året.
Säkerhet	Antalet brott mot liv och hälsa per 1 000 invå- nare som polisen fått kännedom om.
Trafiksäkerhet	Antalet skadade i trafikolyckor.
Befolkningens upplevda välbefinnande	Mätare för välbefinnande som sammanställts av frågorna i enkäten Vuxenbefolkningens hälsa, välfärd och service (ATH-undersök- ningen).
Ensamhet	Andelen personer som känt sig ensamma en- ligt svaren i ATH-undersökningen.
Depression	Andelen personer som känt sig deprimerade enligt svaren i ATH-undersökningen.

Användning av kulturtjänster	Summavariabel som sammanställts av frågorna av i ATH-undersökningen.
Andelen invånare som aktivt utövar idrott	Summavariabel som sammanställts av frågorna av i ATH-undersökningen.
Skillnaderna i välbefinnande mellan de olika befolkningsgrupperna blir mindre	I ATH-enkäten mäts skillnaderna i välbefinnande enligt de olika befolkningsgruppernas inkomster, utbildning och ålder
Delaktighet i utvecklingsprojekten	Andel (%) av utvecklingsprojekten, i vilka stadens invånare, kunder och intressentgrupper gjorts delaktiga.

Indikatorer som beskriver konkurrenskraft och växande på stadsnivå

Mätarens namn	Förklaring
Invånarantal	Invånarantalets utveckling på årsnivå.
Invånarstruktur	Invånarstrukturens utveckling i olika åldersgrupper.
Folktäthet	Personer per kvadratkilometer.
Boendetäthet	Antalet kvadratmeter per person.
Flyttrörelse	Antalet personer som flyttat till och från kommunen.
Flyttrörelse enligt totalinkomst	Skillnader i totalinkomster hos inflyttare och utflyttare.
Antalet hushåll med en person	Antalet hushåll med en person på stadsområdet.
Befolkningens utbildningsnivåindex	Befolkningens utbildningsnivå mäts enligt den högsta utbildningens genomsnittliga längd per person efter grundskolenivån.
Andelen personer med akademisk utbildning	Andelen personer med högre högskoleexamen och andelen personer med forskarutbildning av befolkningen som fyllt 15 år.
Antalet ansökande vid högskolorna/studieplats	Antalet sökande per studieplats till yrkeshögskolorna och universiteten.
Hur de som avlagt examina placerar sig på området	Placering av personer som avlagt examen vid yrkeshögskola och universitet.
Sysselsättningsgrad, statistik för personer med annat språk anges separat	Andelen sysselsatta 15–64-åriga av befolkningen i samma åldersgrupp.

Antalet arbetsplatser	Nettoantalet arbetsplatser på stadens område.
Arbetsplatssufficiens	Förhållandet mellan dem som är sysselsatta på en arbetsplats på området och de som bor på området och är sysselsatta.
Försörjningskvot	Med försörjningskvoten menas förhållandet mellan de som är utanför arbetslivet/arbetslösa och de som är sysselsatta.
Arbetslöshetsgrad	Arbetslösas andel av arbetskraften.
Regionalekonomi	Regional värdeökning per invånare (BKT/invånare).
Logistiska nätverk	Varor som transporterats genom havs-, järnvägs- och flygtrafiken i antalet ton samt antalet resenärer.
Kostnader för forskning- och utvecklingsverksamhet	Kostnader för forskning- och utvecklingsverksamhet vid universiteten, den offentliga sektorn och företagen.
Utveckling av företagens omsättning och personal	De månadsvisa indexen som Statistikcentralens konjunkturtjänst tagit fram, beskriver hur den variabel som granskas (omsättning, antalet anställda) ändrats i förhållande till nivå under basåret (2010=100).
Företag som inlett verksamhet - företag lagt ned sin verksamhet (netto)	Skillnaden mellan företag som inlett och lagt ned sin verksamhet på årsnivå.
Utveckling av omsättningen och personalen inom sjöfartsindustrin (företagsgrupp)	De månadsvisa indexen som Statistikcentralens konjunkturtjänst tagit fram, beskriver hur den variabel som granskas (omsättning, antalet anställda) ändrats i förhållande till nivå under basåret (2010=100).
Företagarnas föreställningar om näringspolitiken	Enkät om genomförts av Företagarna i Finland "Elinkeinopolitiikan mittaristo" (ung. Mätaruppställning för näringspolitiken).
Turismens tillväxtgrad	Antalet övernattningar.
Antalet besökare på kulturevenemang	Antalet besökare på kulturevenemang på årsnivå.
Antalet kongresser och personer som deltagit i dem	Antalet kongresser som ordnats i staden och delegater som besökt staden.
Växthusutsläppen minskas	Stadens mål är att bli kolneutralt tills år 2040.
Åboboarnas föreställningar om kommunala tjänster	Stads- och kommuntjänster-invånarenkätens s.k. Brett index för boningsort.

Finländarnas helhetsuppfattningar om städerna som bosättningsorter	Enkäten Muuttohalukkuus (ung. Flyttvillighet) som Taloustutkimus regelmässigt gjort.
Antalet personer som använder kollektivtrafiken/invånare	Förhållande mellan dem som årligen använder kollektivtrafiken jämfört med hela stadens befolkning.
Gångtrafikens, cykeltrafikens och kollektivtrafikens andel av alla färd sätt.	Stadens mål är att andelen av dessa ska vara över 66 % innan 2030.
Andelen förnybara energikällor i fjärrvärmeproduktionen	Procentandelen förnybara energikällor i den totala fjärrvärmeproduktionen.
Andelen förnybar och kolneutral energiproduktion av elproduktionen	Procentandelen förnybar och kolneutral energiproduktion av den totala elproduktionen.
Andelen nyttoanvändning av avfall material och energi	Andel (%) av samhällsavfall som nyttoanvänts som material eller energi.
Åboregionens ekologiska fotavtryck	Det ekologiska fotavtrycket beskriver hur många hektar av ekologiskt produktiv mark som behövs för att kunna producera den mängd mat, konsumtionsvaror och energi som befolkningen behöver samt ta emot de utsläpp och avfall som befolkningen producerat. Som verksamhet som belastar beaktas näringsproduktion, boende, trafik, konsumtionsvaror och tjänster. Uträkningen förverkligas genom ett allmän europeiskt beräkningssätt (SGA-TOOL).
Tillgång till tjänster	Andel Åbobor som bor på högst 300 meters avstånd till följande tjänster: daghem, grundläggande utbildning för årskurs 1–6, bibliotek, hållplats för kollektivtrafiken.
Längden av cykelvägsrutter	Längden cykelväg i km i förhållande till befolkningsantalet.
Överlåtna tomter och beviljade bygglov	Stycketalet överlåtna tomter och beviljade bygglov under årets lopp.
Verksamhetens produktivitet	Jämförelse mellan sex stora städer: kostnaderna för grundläggande utbildning, småbarnspedagogik, fritids- och kulturtjänster, tjänster för upprätthållande och renovering av fastigheter, äldre tjänster, primärvården, barnskyddet, vuxensocialarbete, missbrukarvården, tjänster för utvecklingsstörda och handikappade i förhållande till den befolkningsgrupp som granskas.

3.2 Bilaga 2. Strategiska styrdokument som är i kraft

I tabellen nedan har man listat de centrala strategimässiga styrningsdokumenten som varit i kraft under 2014 som tagits i beaktande i de strategiska programmen. Dokumenten är indelade i två grupper: lagstadgade och övriga.

Listan uppdateras enligt behov i samband med den årliga granskningen av strategihelheten. Utöver dokumentets namn finns i tabellen en kort beskrivning av dokumentets huvudsakliga innehåll och giltighetstid. Ifall dokumentet ännu bereds, har giltighetstiden inte ännu delgetts.

Dokumentets namn	Beskrivning	Giltighet
Arkitekturpolitiskt program	För Åbo har utarbetats ett arkitekturpolitiskt program som en del av projektet kulturhuvudstad 2011. Programmet omfattar stadens mål och politik för förbättring av kvaliteten av den byggda miljön. Målet är att utveckla Åbo vidare att bli en allt bättre och mer attraktiv europeisk modern stadsmiljö, som är medveten om sin historia. Programmet godkändes i stadsstyrelsen i februari 2009 och dess syfte är att främja: <ul style="list-style-type: none"> · kombinera ny och gammal arkitektur på ett exemplariskt sätt · värna om byggnadsarvet · arkitektoniskt högklassigt nybyggande · den internationella konkurrenskraften för vår byggbransch förbättras 	2009–
6Aika – Öppna och smarta tjänster	6Aika – Öppna och smidiga städer är den hållbara stadsutvecklingens strategi, i vilken deltar Finlands sex största städer Helsingfors, Esbo, Vanda, Uleåborg, Tammerfors och Åbo. Strategin är mycket betydande på en nationell nivå: i de städer som är med i programmet bor 30 % av vårt lands befolkning. De största stadsregionernas användning som utvecklingsmiljö för nya innovationer stärker Finlands konkurrenskraft eftersom helheten är tillräckligt omfattande för att räckas till som ett referensobjekt på världsnivå. I strategin förbättras även städernas serviceprocesser och deras gemensamma funktioner över kommungränserna. Åtgärderna ökar produktiviteten både hos de deltagande städerna och hela landets offentliga sektor eftersom de nya handlingsmodellerna kan användas av alla städer och kommuner.	2014–2020
Bostads- och markanvändningsavtal	Bostads- och markanvändningsavtalens tyngdpunkter och funktionella mål kan på en allmän nivå härledas ur ett avtal mellan styrelsegrupperna, programhelheten för Åbostrategin som utarbetas för genomförande av avtalet och de mål som godkänts i generalplanen. Programmet innehåller en detaljplan som sträcker sig längre än programmets egentliga giltighetstid och fastställer på lång sikt de områden som betonas i stadens planer på växande och markanskaffning.	2009–2013 Ej längre i kraft. Det är meningen att man istället för programmet bereder MAL(PE)-principer, i vilka beskrivs stadens centrala principer för markanvändning, boende, trafik, servicenätverk och näringspolitik.
Anskaffningsstrategi	Anskaffningsstrategin placerar sig i stadens strategihierarki i kategorin med övriga styrningsdokument på stadsnivå.	Anskaffningsstrategin blir klar under 2018.

Klimat- och miljöprogram	Programstrukturens helhetsmål är ett balanserat Åbo som utvecklas på ett hållbart sätt. Till helheten hör program som representerar den hållbara utvecklingens olika element – ekologiska, sociala och ekonomiska.	2009–2013 Ej längre i kraft. Ersätts med programmet för implementering av kolneutralitet och smart användning av resurser som en del av projektet Smart and Wise Turku.
Tillväxtavtal	Genom tillväxtavtal mellan staten och stadsregionerna förverkligas åtgärder för regionala innovationer och försök (AIKO) som ingår i regeringens spetsprojekt för tryggnad av konkurrenskraft. Målet är att stärka näringslivets tillväxt, internationalisering och konkurrenskraft i Åbo stadsområde. Genom avtalet främjas tillväxt med två strategiska teman: 1) Internationellt attraktiv innovationsmiljö 2) Symbios mellan den blå och gröna industrin.	2016–2018
Centrumvisionen	Projektets centrala mål är att utarbeta en ambitiös vision för att stärka centrumområdets vitalitet och dragningskraft samt en konkret syn på åtgärder och faser med vilka man uppnår ett centrum som motsvarar visionen.	2017–2050
Plan för utvecklande av kommunens utbildning	Den riksomfattande planen Koulutus ja tutkimus –kehittämissuunnitelma 2012–2016 (ung. Utbildning och forskning - utvecklingsplan 2012–2016) fastställer de riksomfattande områdena som betonas som man bestämt att utbildningspolitiskt ska lyftas fram som utvecklingsobjekt. Utbildningsanordnarens lokala utvecklingsplan knyter samman de riksomfattande målen med de utvecklingsobjekt som uppstår från kommunens behov.	2015–2020
Välfärdsplan för barn och unga	Kommunen eller flera kommuner tillsammans skall göra upp en plan över kommunens eller kommunernas verksamhet för att främja barns och unga personers välfärd samt ordna och utveckla barnskyddet (barnskyddslagen, § 12). Planen är ett lagstadgat verktyg för att styra, leda och utveckla arbetet för barns och ungas välbefinnande i kommunen. Planen skall godkännas i respektive kommuns kommunfullmäktige och ses över minst vart fjärde år (barnskyddslagen, § 12).	2014–
Integrationsprogram för invandrare	Det allmänna målet med Åbo stads integrationsprogram för invandrare är att främja invandrarnas hälsa, välmående och aktivitet samt stärka kunskaper och förutsättningar för lärande. Skillnader i välbefinnande och hälsa minskas genom förebyggande arbete samt genom att rikta tjänster till befolkningsgrupper och områden som behöver dem särskilt mycket. För utvecklandet av kunskaper hos invandrare erbjuds tillräckliga moderna möjligheter och stöd. Invandrarnas potential	2014–2017

	<p>som arbetskraft utnyttjas. Programmets tyngdpunkt ligger därtill på att uppmuntra till en aktiv livsstil som ett samarbete mellan olika aktörsgrupper och sektorer.</p>	
Landskapsstrategi	<p>Landskapsstrategin för Egentliga Finland består av landskapsprogrammet och landskapsplanen. Landskapsplanen (Maakuntasuunnitelma 35+) innehåller långsiktiga mål för utveckling av landskapet. Landskapsprogrammet innehåller individualiserade mål, de mest centrala projekten och övriga utvecklingsåtgärder samt en plan för finansiering av programmet.</p>	Landskapsplanen 2035- Landskapsprogrammet 2014–2017
Avtal om markanvändning, boende och trafik (på finska MAL-sopimus)	<p>Avtalet beskriver den gemensamma visionen och viljan för staten och kommunerna i Åbo stadsregion samt framtidens utvecklingsriktningar. De åtgärder som ingår i avtalet grundar sig på strukturmodellarbetet för Åbo stadsregion 2035 och regionens trafiksystemarbete. Avtalet är en fortsättning på avsiktsförklaringen för åren 2012–2015.</p>	2016–2019
Ägarpolitik	<p>Ägarpolitiken är en del av den kommunstrategi som godkänts av fullmäktige och som är ett centralt redskap för ledning i kommunen. Med ägarpolitiken linjeras bl.a. i vilka samband kommunen är med som en ägare och vad kommunen i sin roll som ägare strävar efter att uppnå.</p>	2016 -
Programmet för byggnadsarv	<p>Programmet för byggnadsarv är ett samarbete mellan Åbo stadsplanering och Museicentralen. I programmet linjeras om värnande av den byggda miljön och principerna för skyddande av byggnader, som tillämpas i planer, åtgärder och beslut som gäller den byggda miljön. Programmets mål är att skapa en grund för god praxis genom vilken man stödjer värnande av byggnadsarv och minskar tvister gällande skyddande av vissa byggnader.</p>	2013–
Utvecklingsprogrammet för stombusslinjen för åren 2012–2020	<p>Arbetet är fortsättning på utredningen Turun seudun joukkoliikenne 2020 (ung. Åbo stads kollektivtrafik 2020) som blev färdig 2009.</p>	2014–
Strategi för dataadministration	<p>Strategin för dataadministration beskriver hur stadens IT-tjänster bör utvecklas så att de så gott som möjligt stödjer sektorernas och koncernbolagens verksamhet. Utvecklingsåtgärderna sammanställs i sex linjedragningar: 1) Vår verksamhet är öppen och transparent, 2) vi är en eftertraktad utvecklingspartner på sektorerna och i koncerngemenskaperna, 3) vi koncentrerar oss utöver att begränsa på att möjliggöra, 4) vi förverkligar ledarskap som bygger på bättre information, 5) våra tjänster är flexibla, snabba och pålitliga, 6) vi försnabbar förnyandet av verksamheten genom strategiska partnerskap och nya anskaffningsmodeller.</p>	2017–2021

Lokalitetsstrategi	Lokalitetsstrategin bestämmer om ägande och användning av stadens lokaliteter enligt de strategiska linjedragningar på stadsnivå. Målet med strategiarbetet för lokalitetsärenden och fastigheter är att uppnå en gemensam syn på framtidens lokalitetsresurs som en faktor som stödjer stadens verksamhet.	2011–2013 Det är meningen att uppdateringen ska bli klar 2018
Åbo stads mentalvårds- och missbrukarprogram	Åbo stads mentalvårds- och missbrukarprogram har utarbetats för att främja att riktlinjerna i de ikraftvarande riksomfattande och lokala strategiska dokumenten förverkligas i det praktiska arbetet. Programmet utarbetas som en del av det nationella KASTE-programmet och utvecklingsprojektet Länsi 12 som är en del av KASTE-programmet. Ovannämnda strategiska linjedragningar är att förflytta tyngdpunkten i tjänsterna från korrigerande specialtjänster till förebyggande närliggande tjänster och främjande av hälsa, styrande av patienten till olika tjänster och till den hörande samarbete inom vårdkedjan och tväradministrativt samt utvecklande av korrigerande specialtjänster. Dessa linjeringar är utarbetade i programmets dokument till fem konkreta åtgärdsförslag.	2011–2015
Bostads- och landskapspolitiskt program för Åbo stadsregion	Regionens kommuner har kommit överens om gemensamma principer och åtgärder för förverkligande av landskapspolitiken och åtgärderna för att förverkliga en boendepolitik där ansvaret är gemensamt. Utarbetandet av programmet baserar sig på MAL-avtalet mellan staten och de olika kommunerna i stadsregionen. Åbo fullmäktige har för sin del godkänt programmet 26.1.2015 att följas som riktgivande.	2014–2017 Nytt program 2018–2021 bereds
Strukturmodell för Åbo stadsregion 2035	Den för området 13 kommuner gemensamma markanvändningsstrategin beskriver principerna för utvecklingen av stadsregionen fram till år 2035. Strukturmodellen är godkänd i alla kommuner i stadsregionen.	2012 –
Program för genomförande av strukturmodellen för Åbo stadsregion	Genomföringsprogrammet för den regionala strukturmodellen består av kommunspecifika åtgärds- och planläggningsprogram för att förverkliga strukturmodellen. Utarbetandet av modellen grundar sig på MAL-avtalet som staten och kommunerna i stadsregionen ingått.	2014-2017 Uppdateringen av det kommunvisa programmet som ska uppgöras som en del av det regionala programmet. Tas upp för behandling och godkännande från början av 2018.
Åbos modell för ingripande i våld i nära relationer och inom familjer	I rapporten går man igenom definitioner av våld i nära relationer och deras förekomst. I rapporten ingår servicepromemorior som arbetsgruppen sammanställt och som redan länge varit i användning för att stödja arbetet att hjälpa dem som blivit utsatta för våld i nära relationer. De verksamhetssätt som används i Åbo beskrivs i rapporten huvudsakligen aktörvist. Enhetliggörande av verksamhetssätt och att göra dem en del av	2013–

	det praktiska arbetet i olika avdelningar förutsätter samordning och vidareutveckling.	
Plan för trafiksystem i Åbo stadsregion 2035	Helhetsplanen sträcker sig ända fram till 2035 och omfattar riktlinjer för regionens trafiksystem, huvudteman och åtgärder. Planen är godkänd i Åbo stadsfullmäktige 26.1.2015 och är riktgivande.	2015- För att förverkliga det regionala programmet utarbetas år 2018 ett utvecklingsprogram för Åbo trafiksystem.
Säkerhetsplan	Målet med den lokala säkerhetsplanen är att öka känslan av säkerhet och förbättra alla kommuninvånarnes säkerhet genom att minska antalet olyckor, olycksfall, brott och störningar.	2017–2020
Plan för äldreomsorgen	Enligt Kvalitetsrekommendationen för att trygga ett bra åldrande och förbättra servicen (Social- och hälsovårdsministeriet 2008), sak i varje kommun finnas en uppdaterad ålderspolitisk strategi (i fortsättningen används benämningen plan för äldreservice). Lagen om stödjande av den äldre befolkningens funktionsförmåga och om social- och hälsovårdstjänster för äldre trädde i kraft 1.7.2013. Enligt lagen är kommunen förpliktad att utarbeta en plan om åtgärder för att stödja befolkningens välbefinnande, hälsa, funktionsförmåga och förmåga att klara sig på egen hand samt en plan för åtgärder för att ordna och utveckla tjänster och närståendevård som äldre behöver. I planeringen ska möjligheter att bo hemma och åtgärder som främjar rehabilitering betonas.	2014–
Plan för ordnande av social- och hälsovård i Egentliga Finland	Hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010) som trädde i kraft i början av maj 2011 kräver att kommuner som hör till samma sjukvårdsdistrikt utarbetar en plan för ordnande av hälsovård. I planen beskrivs bl.a. förfaringssätt för att samordning av bashälsovården och specialhälsovården samt datasystemens utvecklingsbehov.	2017–2018
Plan för utveckling av vattentjänster	I planen för utveckling av vattentjänster beskrivs de områden som man ämnar inkludera i vattenförsörjningsverkets verksamhetsområde. Ur planen framgår vilka områden inom kommunen som det är meningen att ska bli en del av vattenlednings- och avloppsnätet. Utarbetandet av utvecklingsplanen grundar sig på Lagen om vattentjänster.	2011–2016 Uppdateringen av planen är igång och framskrider till att bli godkända våren 2018 efter att utkastet för generalplan 2029 har blivit färdigt.
Plan för likabehandling	Planen för likabehandling är en plan som är uppgjord av en myndighet eller annan organisation över hur kommunen som arbetsgivare och i sin egen verksamhet främjar likabehandling och förebygger och ingriper i diskriminering.	2015–2017

<p>Generalplan</p>	<p>Utarbetandet och uppdateringen av generalplanen grundar sig på markanvändnings- och bygglagen. Genom generalplanen styr man översiktligt stadens samhällsstruktur och markanvändning samt sammanfogar olika funktioner. I generalplanen presenteras principerna för den eftersträvade utvecklingen och definierar en detaljerad planläggning och annan planering av områden där det är nödvändigt samt använder planen som grund för byggande och annan markanvändning.</p>	<p>Generalplan 2020: 2004-Generalplan 2029 bereds. Målet är att stadsfullmäktige kan godkänna den år 2020.</p>
<p>Gemensamt riksomfattande tillsynsprogram för miljö- och hälsoskyddet</p>	<p>I den gemensamma delen för det riksomfattande tillsynsprogrammet för miljö- och hälsoskyddet fastställs de allmänna och gemensamma principerna för tillsynen av miljö- och hälsoskyddet. Därtill ingår i programmet som egna delar sektorspecifika program, i vilka särdragen för granskningen av den ifrågavarande sektorn beskrivs.</p>	<p>2015–2019</p>